

İnşaat Mühendisleri Odası'nın işleyişini düzenleyen yönetmelikler, dayandıkları yasalarda ve çıkarıldıkları dönemlerin koşullarının değişmesine rağmen düzenlenememişti. 38. Dönem Yönetim Kurulu bu konuda gerekli adımları atmış oluşturulan Yönetmelikler Komisyonu ilk toplantısını Aralık 2002'de yapmış ve yönetmelik taslaklarını düzenleyerek

şubeler nezdinde tartışmaya açmıştır. Şubeler ve ilgili üyelerce gönderilen görüş ve öneriler taslaklarda birleştirilmiş 17 Mayıs 2003'de yapılan Danışma Kurulu Üçüncü toplantısında ele alınmıştır. 18 Mayıs 2003 günü de 38. Dönem Olağanüstü Genel Kurul toplanarak yönetmelik taslaklarını görüşmüştür.

- TMMOB ve Odadan 2'de
- AKP Aydınlanmaya Engel
Ö. Selçuk Uygun 3'de
- Yeşil Çoruh Projesi
Ne Getiriyor? 6'da
- Türkiye'de Bor Madenciliği'ne
Kısa Bir Bakış ve Ulusal
Bor Araştırma Enstitüsü
Ayşegül Kesedar 7'de
- Depreme Dayanıklı
Akıllı Yapılar
Prof. Dr. Murat Saatçioğlu 8'de

İMO'DA DEĞİŞİM RÜZGARLARI

DANIŞMA KURULU ÜÇÜNCÜ TOPLANTISI ANKARA'DA YAPILDI

38. Dönem Danışma Kurulu'nun üçüncü toplantısı 17 Mayıs 2003'de Ankara'da Güney Özcebe toplantı salonunda yapıldı. Toplantıda İnşaat Mühendisleri Odası yönetmeliklerinin düzenlenmesi için hazırlanan taslaklar görüşüldü. Komisyon üyelerince hazırlanan sekiz adet Yönetmelik Taslağı, Danışma Kurulu üyelerince değerlendirildi ve Olağanüstü Genel Kurul'a tavsiye kararları alındı.

İnşaat Mühendisleri Odası'nın işleyişini sağlayan yönetmeliklerin yenilenmesi, düzenlenmesi ve değişen yasalara göre uyumlaştırılması amacıyla yapılması planlanan 38. Dönem Olağanüstü Genel Kurul toplantısı 18 Mayıs 2003 günü Ankara'da Karayolları Genel Müdürlüğü toplantı salonunda gerçekleştirildi. Divan Başkanlığına Cemal Gökçe, Divan Başkan Yardımcılıklarına Nevzat Ersan ve Zahi Ekmekçioğlu, Yazmanlıklara Ertan Parlar, Necla Aydınürk, Cemil Uğurlu ve Mahmut Sarıççek'in seçildiler.

Seçimlerden sonra yönetmelik taslaklarının görüşülmesine geçildi. Bu olağanüstü genel kurula neden gerek duyduklarını açıklamak üzere kürsüye gelen İMO Başkanı Taner Yüzgeç konuşmasında "Yönetmeliklerimizin yeniden düzenlenmesi ve yayınlanması amacıyla gerçekleştirilen bu Genel Kurulun yeni bir dönem başlangıcı olması açısından önemi büyüktür. Örgütümüz içerisinde yaşanan çekişmelerin son bulması ve ayırım noktalarının değil birlik noktalarının öne çıkarılması örgütsel gelişmemiz ve etkinliğimiz açısından son derece önemlidir. On yıldır Odamızın gündeminde olan ancak, konsensüs sağlanamıyor olması nedeniyle gerçekleştirilemeyen bu Genel Kurulun, örgütsel birliğimizin yeniden sağlanması açısından bir başlangıç olacağını düşünmekteyim" diyerek konuşmasını sürdürdü.

Yönetmelik taslakları üzerine Ercan Atalay, Mutlu Öztürk, Yusuf Özkan, Ahmet Özışık, Şamil Çınar, Nedim Alhas, İhsan Kaş, Barış Ünsal, Tahsin Yaygın görüşlerini dile getirdiler.

Olağanüstü Genel Kurul sonucunda; Danışma Kurulunda görüşülen İMO Ana Yönetmeliği, İMO Denetleme Kurulu Yönetmeliği, İMO Onur Kurulu Yönetmeliği, İMO Temsilcilikler Yönetmeliği, İMO Personel Yönetmeliği ve İMO Genel Kurul Yönetmeliği taslaklarının esasına sadık kalmak üzere, bazı maddelerdeki anlam kaybına neden olan ifadelerin düzeltilmesi ve hukuki dile uygun hale getirilerek yayınlanması amacıyla Yönetim Kurulu'na yetki verildi.

İMO SMM Hizmetleri Büroları Tescili ve Mesleki Denetim Yönetmeliğinin yapılan eleştiriler doğrultusunda yeniden düzenlenmesi için Yönetim Kurulu'na yetki verildi.

İMO Danışma Kurulu Yönetmeliğinin esasına sadık kalmak üzere, 3. maddesinde belirtilen 1. ve 2. grup üyelerin çağrılı, 3., 4. ve 5. grup üyelerin sürekli üye olarak yeniden düzenlenmesi, bazı maddelerdeki anlam kaybına neden olan ifadelerin düzeltilmesi ve hukuki dile uygun hale getirilecek yayınlanması karar altına alınmıştır.

Olağanüstü Genel Kurul'da, TMMOB Yasası ve yönetmelikleri hükümlerine uyarak, Mali İşler Yönetmeliği, Satınalma Yönetmeliği, Yayın Yönetmeliği, Kongre ve Sempozyum Düzenleme Yönetmeliği, Genel Sekreterlik Yönetmeliği, Öğrenci Üye Yönetmeliği, Bilirkişilik ve Ekspertiz Yönetmeliği, Ödül Yönetmeliği, Asgari Ücret Yönetmeliği başta olmak üzere, şubelerin görüşleri de alınmak kaydıyla ihtiyaç duyduğu konularda yeni yönetmelikler çıkarılması ve yayınlanması konusunda Yönetim Kuruluna yetki verilmiştir.

Türkiye: Bir Özelleştirme Masalı

Yeni bir özelleştirme furyası 2003 yılı başında tekrar başladı. Bu özelleştirme furyasına Türk Telekom, otoyollar, köprüler, PETKİM, TÜPRAŞ, TÜGSAŞ, İGSAŞ gibi ülke ekonomimizin can damarı kuruluşlar katıldılar. 17 yıldır süren özelleştirmelerin sonuçları ortada iken, yalnızca kaynak arayışına yanıt vereceği apaçık ortada olan bu özelleştirmeler, ülkemizin bağımsızlığını dinamitleyeceklerdir.

sayfa 4-5'de

TEKNİK GÜÇ'TEN

DEPREME KARŞI ULUSAL STRATEJİ

Ülkemizde gündem oldukça hızlı değişmekte. Bingöl depreminin üzerinden daha bir ay bile geçmeden, yaşanan acı ve yıkımlar unutulmaya başladı bile.

Anadoludaki tüm uygarlıkların ezeli bir düşmanı olan depremin yıkıcı etkisinin, son dönemlerdeki artış deprem büyüklüklerinin artmasından değil, umursamazlık ve bilgisizliğin, siyasi ve ekonomik çıkarıcılıkla bütünleşmesi sayesinde olmuştur. Deprem gibi doğal bir afete karşı, rasyonel, bilimsel ve sınamış önlemler mevcutken, kuralsızlığın ve irasyonelliğin hakimiyetine bırakılmış yapılaşma, kentleşme ve sanayileşme politikaları, depremin her defasında bir felakete dönüşmesine neden olmaktadır.

Hep söyleye geldiğimiz gibi, yaşanan her deprem, yer seçiminden imar sistemine ve bu sistemin yürütücülerine, mimardan mühendisten işçisine, müteahhit'inden malzeme üreticisine ve bilinçsiz tadilat yapan mal sahiplerine kadar herkesi tartıştırdıktan sonra unutulup gitmekte, yerini "ateş düştüğü yeri yakar" misali bölge halkının yaralarının sarılması çabalarına bırakmaktadır.

"Önlem alma" ve "zarar azaltma" anlayışından daha çok, depremin ne zaman ve nerede olacağı doğrultusundaki merak, kaderciliğin hakim olduğu toplumumuzda bir noktaya kadar anlaşılabilir. Ancak önlem alma sorumluluğunu taşıyanların ataletle seyirci kalmaları anlaşılır bir durum değildir.

Toplumsal bilincin oluşması ve planlamadan başlayıp uygulamanın sonlandırılmasına kadar geçen sürecin yeniden düzenlenmesi için atılan adımlarla, yaşanan/yaşanabilecek acıların büyüklüğü arasında ne yazık ki devasa farklar bulunmaktadır.

Ülkemizin çeşitli yörelerinde, bazı kurumların ve bürokratların, can kayıplarını azaltma doğrultusundaki iyi niyetli çabalarına tanık olmaktadır. Kuşkusuz ki kurtarılacak tek bir can için bile bu çabalar anlamlı ve önemlidir. Ancak deprem için ulusal bir strateji geliştirilmediği sürece, ne bu çabaların sürekliliği sağlanabilecek nede dar ve yetersiz bir çalışma olmaksızın kurtarılacaktır.

Can kayıplarının yanı sıra, 99 depremlerindeki ekonomik kayıplarımızın 30 milyar dolar civarında olduğu tahmin edilmektedir. Yine Afyon ve Bingöl depremleri milyar dolar mertebesinde. Olası bir İstanbul depreminde yaşanabilecek maddi yıkım, iş ve iş gücü kaybının maddi değerinin 99 depremlerinin iki katı olabileceği tahminleri yapılmaktadır.

Can kayıplarını, ekonomik üretkenlik kayıplarını ve fiziki yatırım kayıplarını önleme çalışmalarının kurumsal ve genel bir bütünlük içinde değerlendirilmesi gerekmektedir.

Bilgi alt yapısının oluşturulması, kentsel kusurların giderilmesi doğrultusunda iyileştirme planlarının hazırlanması, yapı stokunun değerlendirilmesi ve güçlendirilmesi, yeni yerleşimlerde güvenliğin sağlanması, toplumun eğitimi ve meslek erbaplarının yetkinleştirilmesi, yatırım kaynaklarının tespiti ve temini, İmar Yasası, Afetler Yasası, Yerel Yönetimler Yasası, Yapı Denetim Yasası gibi yasalardan birliktelik ve "zarar azaltma stratejisi" çerçevesinde yeniden düzenlenmesi gerekmektedir.

Taner Yüzgeç
Başkan

TMMOB VE ODADAN

7. YILINDA GIDA MÜHENDİSLERİ ODASI

TMMOB Gıda Mühendisleri Odası'nın kuruluşunun 7. yılı etkinliklerle kutlandı. Milli Kütüphane toplantı salonunda 24 Mayıs 2003 günü gerçekleştirilen etkinlik saat 15:00'da açılış konuşmaları ile başladı. TMMOB Gıda Mühendisleri Odası Başkanı Kadir Dağhan'ın konuşmasında " " i TMMOB Başkanı Kaya Güvenç'in ve Tarım ve Köyişleri Bakanı Prof. Dr. Sami Güçlü konuşular.

Saat 15:30'da yapılan panelin konusu ise "Genetik Modifiye Organizmalar ve Gıdalarda Kullanımı" idi. Başkanlığını Prof. Dr. Muammer Kayahan'ın yaptığı panele konuşmacı olarak Prof. Dr. Selim Çetiner (Sabancı Üniversitesi), Prof. Dr. Mustafa Akçelik (Ankara Üniversitesi Fen Fak.), Dr. Özge Arun (TÜBİTAK) ve Dr. Servet Kefi (Tarım ve Köyişleri Bakanlığı), James Higgiston (ABD Büyükelçiliği Tarım Müsteşarı) katıldılar. Panelin ardından konuklara bir kokteyl verildi.

Şehir Plancılar Odası 11-13 Haziran 2003'de "Kentsel Dönüşüm Sempozyumu" düzenliyor

Ülkemizde giderek artan ve büyüyen yasadışı yapılanma, kullanılmaz durumda olan büyük miktarda tarihi yapı stoğu ve deprem faktörü gibi nedenlerle kentsel dönüşüm, ülkemiz planlama gündemi içindeki önemini giderek daha fazla hissettirmeye başlamıştır. Dönüşüm sürecinin, kendini farklı boyutları ile de ortaya koymakta olduğu izlenmektedir. Kentsel dönüşümün zaman içinde değişen anlamı, kapsamı ve boyutları, söz konusu dönüşüm sürecini, yeni ve farklı bir perspektiften bakarak, yeniden düşünmeyi ve tartışmayı gerekli kılmaktadır.

Kentsel dönüşüm süreci içinde temel aktörler olarak rol oynayan yerel yönetimler, dönüşüm süreci içindeki etkin rollerinin tanımlanmasının yanı sıra, özel sektör -kamu işbirliği olanaklarının araştırılması, yerel halkın örgütlenmesi, gayrimenkul sektörünün dönüşüm sürecine nasıl bir ivme kazandırabileceğinin tartışılması, alternatif finansman modellerinin ortaya konması, bunların yasal çerçevelerinin çizilmesi gibi konuların, dönüşümün ilkesel çerçevesinin de yeniden tanımlanması suretiyle, ortak bir tartışma platformunda irdelenerek çözümlenmesi gerekliliği görülmektedir.

11-12-13 Haziran 2003 tarihlerinde düzenlenmesi düşünülen Kentsel Dönüşüm Sempozyumu, kentsel dönüşüm sürecinde rol oynayan tüm aktörler, yasal ve sosyo-ekonomik olanakları birlikte örgütleyebilecek yeni arayışlar için bir kapı aralamayı arzulamaktadır.

Bu çerçevede, söz konusu sempozyumda, tüm ülkeyi kapsayan kentsel dönüşüm politikalarını üretmek amacıyla, akademik çevre ile birlikte, kamu ve özel sektörden ilgili tüm kurum ve kuruluşların bir araya getirilmesi hedeflenmektedir.

3. ULUSAL KIRMATAŞ SEMPOZYUMU

TMMOB Maden ve Jeoloji Mühendisleri Odalarının İstanbul şubelerince "3. Ulusal Kırmataş Sempozyumu" 3-4 Aralık 2003 tarihlerinde İstanbul'da düzenlenecektir. Sempozyuma, Türkiye Çimento Müstahsilileri Birliği, Türkiye Hazır Beton Birliği ve Agrega Üreticileri Birliği'nin katılımıyla daha da güçlenmiş ve kapsamlı bir içeriğe kavuşmuştur.

Kırmataş sektörü; ulaştırma yatırım düzeyi, yıllık bilançosu, üretim boyutu ve istihdam olanağı yönünden giderek önemli bir madencilik kolu haline gelmiştir. Sektör büyüdükçe, yürürlükteki yasalardan, üretimden, ürün kalitesinden, çevresel etkileşimden, işçi ve çevre sağlığı ile arazi kullanımından kaynaklanan çok ciddi sorunlarla karşılaşmaya başlamıştır.

Bu toplantı yardımıyla sektöre dönük gelişmelerin gözden geçirilmesi, sorunların tartışılması, bilimsel ve teknolojik düzeyde oluşan gelişmelerin ilgili sektör üyeleriyle tartışılması, katılımcılara aktarılması amaçlanmaktadır.

Sempozyum Konuları

Yasal mevzuatlar / Ulusal ve Uluslararası Ürün Standartları / Jeoloji, Petrografi, Mineraloji / Arama, planlama, fizibilite / Ocak işletmeciliği / Delme Patlatma / İşçi sağlığı ve İş Güvenliği / Hammadde hazırlama / Çevresel etkiler / Arazi düzenleme / Alternatif hammadde kaynakları / Endüstriyel uygulamalar.

İletişim için Dr. Yük. Müh. A. Ekrem Yüce Maden Müh. Odası, İstanbul Şubesi / İstiklal Cad. Tunca Apt. 471/1 Tünel-Beyoğlu / İstanbul / Tel: 0212 245 1503 Faks: 0212 293 8355 / E-mail: yucea@itu.edu.tr

TMMOB Metalurji Mühendisleri Odası

II. ULUSLAR ARASI TAHRİBATSIZ MUAYENE SEMPOZYUMU VE SERGİSİ

09 - 11 Ekim 2003 İTÜ Süleyman Demirel Kültür Merkezi - Ayazağa / İstanbul

Türkiye'de tahribatsız muayenenin önemi ve uygulama alanı son yıllarda gittikçe artmış, 70'li 80'li yılların sonundan itibaren yerini daha bilinçli ve sistematik çalışmalara bırakmıştır.

Sempozyumun başlıca amaçları:

Yeni gelişmelerin, bilgi ve birikimlerin paylaşılması / Ulusal tahribatsız muayene cemiyetinin kurulması için çalışmaların hızlandırılması / Tahribatsız muayene alanında çalışan personelin eğitimi, sertifikalandırılması ve uluslararası tanınırlık konularında tarafları bir araya getirmek tartışma ve bilgi alışverişini sağlayacak bir platform yaratmaktır.

SEMPOZYUM BAŞLIKLARI

Havacılık uzay sanayinde tahribatsız muayene / Petrol - Gaz ve Enerji sektöründe tahribatsız muayene / Demiryolları - otomotiv ve gemicilik sanayinde tahribatsız muayene / Metalurji ve Makina imalat sanayinde tahribatsız muayene uygulamaları / Malzeme özelliklerinin belirlenmesinde tahribatsız muayene / Tahribatsız muayene alanında, ulusal yapılanma, eğitim, sertifikalandırma, akreditasyon ve iş güvenliği

Detaylı bilgi için Tel: 0 216 330 91 78 metalist@tr.net - www.metalurji.org

V. ULUSAL ÇEVRE MÜHENDİSLİĞİ KONGRESİ

Çevre Mühendisleri Odası'nın düzenlemekte olduğu Ulusal Çevre Mühendisliği Kongresinin beşincisi, 1-4 Ekim 2003 tarihlerinde Ankara'da Milli Kütüphane salonlarında yapılacaktır. "Küreselleşme ve Yansımaları" teması çerçevesinde düzenlenecek kongrede ilgili araştırmalar, çalışmalar, görüşmeler, deneyimler, ürünler, gelişmeler ve çözüm öneriler tartışılacaktır. Ulusal Kongre, tüm meslek disiplinlerinin katılımına açıktır.

1. Uluslararası ilişkiler ve Çevre: Küreselleşme, Sürdürülebilir Çevre ve Kalkınma, AB Süreci, Uluslararası İşbirliği
2. Çevre Politikaları

3. Çevre Mevzuatı

4. Çevre Mühendisliği Eğitimi

5. Çevre Bilimleri ve Teknolojileri: Su, Deniz, Hava, Toprak, Gürültü, Işık, Görsel Kirlilik ve Kontrolü Ekipman, Ürün, Temin, Bakım, Onarım, Planlama, Tasarım, İnşaat ve Müşavirlik / Endüstriyel ve Tarımsal Kirlenme ve Kontrolü, Çevre Mühendisliğinde Biyoteknoloji Veri Örneklemeye, Analiz, İzleme ve Değerlendirme

6. Çevre Mühendisliğinde Bilişim Teknolojileri ve Uygulamaları: GIS, CAD ve Modelleme Yazılımları

7. Çevre Yönetim Sistemleri ve Araçları: Doğal Kaynak Yönetimi, Katı Atık ve Tehlikeli Atık Yönetimi / ISO 14000 ve Uygulamaları / Eko-Etiketleme ve Belgelendirme / Çevre Denetçiliği / Risk Yönetimi, Afet ve Acil Durum Planlaması / Sağlık ve Güvenlik

8. ÇED Uygulamaları

9. Temiz Üretim; Üretimde Çevre Planlaması: Yeni ve Yenilenebilir Enerji Kaynakları

10. Çevre ve Halk; Sağlık ve Güvenlik: Halkın Katılımı ve Denetimi, Halk Eğitimi,

11. Doğal Artım Teknolojileri ve Ekolojik planlama

12. Çevre Ekonomisi

13. Çevre Mühendisliğinde Örgütlenme ve Disiplinler Arası ilişki, Çevre Ağları

DEPREM ZARARLARINI AZALTMA ÇALIŞTAYI

Ulusal Deprem Konseyi tarafından 12-13 Haziran 2003 tarihlerinde TÜBİTAK Feza Gürsey ve Mustafa İnan salonlarında "Deprem Zararlarını Azaltma Çalıştayı" düzenlenmektedir.

Çalıştayı 12 Haziran 2003 günü yapacağı oturum başlıkları

- Strateji raporunun sunulması
- Deprem bilgi altyapısı
- Yapı güvenliği
- Teknik eğitim / araştırma
- Kentsel planlama

13 Haziran 2003 günü yapılacak oturumların konuları

- Kentsel rehabilitasyon
- Toplumsal örgütlenme / halk eğitimi
- Yasal /kurumsal yapılanma
- Genel değerlendirme

Detaylı bilgi için: (312) 468 53 00/1152

ŞUBE ETKİNLİKLERİMİZDEN

İMO ADANA ŞUBESİ

TMMOB İnşaat Mühendisleri Odası Adana Şubesi'nin "Bahar Etkinlikleri" 20-24 Mayıs 2003 günleri arasında yapıldı. Etkinliklerde 20 Mayıs 2003 günü saat 16:00'da İnş. Müh. İ. Necip Köni'nin "Çizgilerin Dili" temalı resim sergisinin açılışı yapıldı. Aynı gün saat 17:30'da ise "Deprem Eğitimi" konulu sunum gerçekleştirildi. 21 Mayıs 2003 günü İTÜ İnşaat Mühendisliği Bölümü öğretim üyelerinden Prof. Dr. Hulusi Özkul "Depreme Dayanıklı Yapılarda Betonarme Çeliği" konulu bir seminer verdi. Renkli üslubu ile tanınan ve ODTÜ İnşaat Mühendisliği Bölümü öğretim üyelerinden olan Dr. Erhan Karaesmen ile Çukurova Üniversitesi İnşaat Mühendisliği Bölümü hocalarından Y. Doç. Dr. Galip Seçkin, birlikte sundukları "Dünden Bugüne Kemerli Köprüler" 22 Mayıs 2003 günü değerlendirildi. 23 Mayıs 2003 günü ise Adana

milletvekillerinin katıldığı ve Çukurova Üniversitesi. Mithat Özsan Anfisi'nde gerçekleştirilen "Çukurova Günlüğü" toplantısından sonra 23 Mayıs 2003 de ise Pozantı-Ankara Otoyolu inşaatına teknik gezi düzenlendi.

İMO DENİZLİ ŞUBESİ

İMO Denizli Şubesinin Mayıs 2003'de başlattığı seminerler dizisi Haziran ve Temmuz 2003 aylarında da devam ediyor. Haziran ve Temmuz 2003 seminer takvimi:

- Betonarme "1" Döşemelerin Taşıma Gücü
02.06.2003 18.00 - 20.00
Prof. Dr. Adnan Kuyucular
- Denizlinin Depremseliği ve Yerleşim Yeri Zeminlerinin Geo. Açılan Değerlendirilmesi
09.06.2003 18.00 - 20.00
Doç. Dr. Halil Kumbasar

- Temel Zemin Etütleri ve Geoteknik Rapor Hazırlama

16.06.2003 18.00 - 20.00

Yrd. Doç. Dr. Devrim Alkaya

- Deprem Mühendisliğinde Performans Dayalı Tasarım

23.06.2003 18.00 - 20.00

Yrd. Doç. Dr. Mehmet İnel

- Mevcut Yapılarda Kapasite Tayini

07.07.2003 18.00 - 20.00

Doç. Dr. Hasan Kaplan

İMO HATAY ŞUBESİ

Mustafa Kemal Üniversitesi Mühendislik ve Mimarlık Fakültesi İnşaat Mühendisliği Bölümü ile İMO Hatay Şubesinin ortaklaşa düzenledikleri "Deprem ve Yapılarda Kalite" konulu panel 23 Mayıs 2003 günü Antakya Belediyesi Meclis salonunda yapıldı. Açılıştta Cihat Mazmanoğlu (İMO Hatay Şubesi Başkanı),

Prof. Dr. Metin Gürkanlar (MKÜ Rektörü) ve İris Şentürk (Antakya Belediye Başkanı) birer konuşmayla panelin önemine değindiler.

Doç. Dr. Sabit Oymael tarafından yönetilen panelde

- Y. Doç. Dr. Nurdane İlbeyli, Türkiye Depremseliğinde Hatay,
- Y. Doç. Dr. Emel Oral, Yapılarda Kalite Güvence Sistemi ve Kalite Yönetimi (uygulamalar, gelişmeler),
- Y. Doç. Dr. M. Vefa Akpınar, Bina Temellerinde Zemin Etütleri ve Zeminlerin İyileştirilmesi
- Y. Doç. Dr. Selçuk Kaçın, Deprem Yönetmeliği ve Uygulamalar
- Y. Doç. Dr. Murat Bıkçe, Yapılarda Donatı Yerleştirme Hataları
- Y. Doç. Dr. Ali Osman Atahan, Deprem ve Çarpık Kentleşme başlıklı bildirimlerini sundular.

Köykent kavramı 1970'lerde Bülent Ecevit'in kırsal kalkınma stratejisine getirdiği bir çözüm yaklaşımı olarak doğdu. Bülent Ecevit'in son başbakanlığında uygulamaya konulmaya çalışılmış ve ilk köykent taslak modeli Ordu-Mesudiye'de uygulanmıştır.

Bu ilk proje Başbakanlık tarafından ivedi olarak alınan kararlar üzerine, Başbakanlık ve proje alt bileşenlerinin bağlı olduğu kurumların öz kaynaklarından karşılanmış- tır.

Dünya Bankası, bu tip projelerdeki bilgi birikimi, bu projeye olan sıcak yaklaşımı ve projenin devamı yönünde alınan kararlar doğrultusunda projeye kaynak olarak başlangıçta 300 Milyon USD kaynak ayırmayı planlamıştır. Türkiye'nin de iç kaynak olarak 120 Milyon USD ayırması ile birlikte toplam 420 Milyon USD finansman sağlanmış ve projenin ülke genelinde uygulamaya konulması programlanmıştır. Projenin başlaması için gerekli alt yapı çalışmaları başlatılmıştır. "Proje Yönetim Birimi"nin kurulması, proje alt bileşenlerine yönelik fizibilite ve proje çalışmalarını başlatılması, ofis ve yardımcı ekipmanın temini vb gibi hazırlıklar için 900 Bin USD hazırlık kredisi Dünya Bankası tarafından gönderilmiş ve çalışmalar Haziran 2002'de başlatılmıştır.

Proje çalışmalarının yoğun olarak sürdüğü bir dönemde ortaya çıkan hükümet bunalımı ve sonucunda yapılan 3 Kasım 2002 seçimlerinden sonra iktidara gelen AKP hükümeti hiç bir haklı neden göstermeden projeyi Ocak 2003'de iptal etmiş, "Proje Yönetim Birimi"nin sözleşmelerini fesh ederek dağıtmış, 150 Bin USD'si harcanan hazırlık kredisinin kalanını geri göndermiş, sadece Türk tarafının rızasını bekleyen 300 Milyon USD 'lik kredi ikraz anlaşmasını gündemden kaldırmıştır. Alınacak kredinin koşulları çok yüngül olup 5 yılı geri ödemesiz ve libor + 1 faiz içeriyordu.

Ülkemizin, kırsal kesiminin sorunlarını çözücü projelere ne kadar ihtiyacı olduğu ve aynı oranda, bu projeleri hayata geçirmek içinde kaynak sıkıntısı içinde olduğu bir gerçektir. Projenin başarılı olması durumunda 4 Milyar USD kadar çıkabilecek söylenen krediyi nedensiz geri çevirmenin mantığı anlaşılabilir. Irak krizi döneminde bir kaç milyar dolar kredi ve hibe almak için ülkemizin onurunu ayaklar altına alan uygulama ve açıklamalar anlam vermek mümkün değildir.

AKP iktidarı neden böyleli kaynağı hazır projeleri sahiplenmek yerine iptal etmiştir? Üstelik Dünya Bankası projenin adını değiştirebileceklerini, çünkü kamuoyunda Köykent Projesi Bülent Ecevit'in projesi olarak bilinir, yeni belirlenecek proje alanlarını ve proje bileşenlerinin yüzdeleri, Bölgedeki yatırım paydalarının kendi içinde yer değiştirilebileceğini, yeni iktidarın tespit edeceğini teyit etmesine rağmen.

Ecevit Hükümeti tarafından Ordu-Mesudiye'de ilk köykent uygulaması sonrası ülkemizin çeşitli yörelerinden bir çok başvuru yapılmış buna benzer projeler talep edilmiştir. Ülkemizin farklı bölgelerinden iki yüzün üzerinde başvuru olmuştur. Bu başvuruların Van (Özalp), Düzce (Kaynaşlı), Kastamonu (Daday), Niğde (Çiftlik) ve Mersin (Tarsus) merkezli beş pilot proje uygulama alanı olarak belirlenmiştir. Beş bölge farklı coğrafyalardan ve farklı yapısal özelliklerinden dolayı seçilmişler, böylece uygulama sonrası farklı yörelere yönelik veriler elde edilmesi amaçlanmış ve projenin devamında ülke genelinde daha sağlıklı yaygınlaşacağı düşünülmüştür. Seçilen beş proje alanında, her bölge yaklaşık 10 ile 15 köyü ve 5.000 ile 15.000 nüfusu kapsamaktaydı. Projeye yönelik olarak fizibilite, alan ve sosyal çalışmalar yapılmış ve uygulamanın başlatılması için Bakanlar Kurulu ve Yüksek Planlama Kurulundan gerekli kararlar çıkmıştı. Seçilen beş bölgenin toplam yatırım tutarı yaklaşık 30 Milyon USD'dir. Bu toplam projenin yaklaşık %7'sidir. Projenin devamı söz konusu olsaydı 15 adet yeni yöre belirlenerek ilk aşamada 20 köykent projesi hayata geçirilecekti. Çin, Pakistan, Hindistan'dan projeyi incelemek ve ülkelerinde uygulamak isteyen heyetlerden ülkemize ziyaret talepleri gelmekteydi. Heyetlerin ziyaret talepleri hükümet değişimi dönemindeki belirsizliğe denk geldiğinden ziyaretler ertelenmiştir. Kısacası dünyanın takip ettiği projeyi bizler takip edip sahiplene- medik.

Projenin amacı, seçilmiş pilot bölgelerdeki kırsal nüfusun yaşam kalitesini artırmaktır. Bu amaca yönelik kırsaldaki yollarda, su ve atıksu hizmetlerinde, sağlık olanaklarında, eğitim hizmetlerinde ve gelir getirici faaliyetlerde iyileştirmeler hedeflenmişti. Köykent programı çerçevesinde desteklenecek alanlar şeffaf bir yöntemle belirlenecek, ve bu yörelerden 10-15 köy grubu bir küme olarak düşünülecek ve bu kümenin sorunlarının ortak olarak çözümüne çalışılacaktır. Proje tarafından desteklenecek tüm yatırımlar sosyal değerlendirme sonu-

Kırsal Kalkınma Projesi İptal Edildi AKP AYDINLANMAYA ENGEL

Ö. Selçuk UYGUN - İnşaat Mühendisi

cunda belirlenecek ve yapılabirlik etütleri incelenecek, maliyet etkinliği analizleri yapılacak, çevresel etkileri değerlendirilecektir.

Van (Özalp) ve Düzce (Kaynaşlı) için bunlar hazırlık kredisi döneminde yapılmıştı. Köykent projesi halkımızın bir kesiminin yanlış anladığı gibi küçük şehirler yaratma veya seçilen bölgedeki 10-15 köyü tek bir merkezde toplama gibi düşünceleri içermiyordu. Projenin beş ana bileşeni yol, içme suyu ve kanalizasyon, eğitim, sağlık ve gelir getirici (artıncı) faaliyetleri kapsamaktaydı.

Projenin yol bileşeni altında yapılacak olanların temel hedefi Köykent kapsamında bulunan tüm köylerin merkez köy(ler)e bağlantısının sağlanması ve Köykent kapsamında bulunan tüm köylerin şehir merkezine bağlantılarının yıl boyunca sağlıklı bir şekilde açık tutulmasıydı. İhtiyaçtan fazla olan yollar bakım ve iyileştirme kapsamı dışında tutulacak ve KHGM'ne ihtiyaç dışı yollar konusunda tasarruf imkanı yaratacaktı. Pilot proje olarak, proje bölgesindeki köy yollarının bakımı üstlenecek birlik veya kooperatifler oluşturularak yöre insanına iş imkanı yaratılacak, aynı zamanda yöre insanının kendi kullandığı yolu sahiplenmesi sağlanacak ve olası bakım hizmetlerine anında müdahale şansı daha çok olacaktı. Bu pilot proje aynı zamanda KHGM bünyesi içinde bir reform denemesi olacak ve başarılı olursa ülke genelinde yaygınlaştırma şansı olacaktı.

Orta ve Güney Amerika ülkelerinde (Kolombiya, Peru, Honduras ve Nikaragua'da) bu tip yol bakım hizmetleri için kurulmuş pilot birlikler başlangıçta ülke yol ağlarının %3'ü gibi kısımlarına hizmet ederken, bugünlerde yol ağlarının %70-80'lerinin bakım hizmetini üstlenerek ciddi tasarruflarda bulunmuşlardır.

Ülkemiz ulusal yol ağı iki ayrı kurum tarafından idare edilmektedir. TCK, otoyol (1851 Km.), devlet yolu (31.376 Km.) ve il yollarından (29.929 Km.) oluşan yaklaşık 63.156 Km'lik bir yol ağından; KHGM ise 87.220 Km'si asfaltlı (% 30) , 203.997 Km'si asfaltsız olan toplam 291.217Km'lik köy yolları açısından sorumludur. Her iki kurumumuzun da bakım hizmetlerini ne kadar sağlıklı yapageldiği ortadadır. Yukarıda bahsedilen pilot projenin bu iki kurum içinde ciddi bir reform kaynağı olduğunu kimsede reddedemez. Projenin iptali ile bu reform hareketi de iptal olmuştur.

Proje kırsal kesim içme suyu ve kanalizasyon sorunlarını çözmeye çalışacaktır. Kuyu suyu ve derelerden su alarak yaşamını devam ettirmeye çalışan halkımıza boru içinde su ulaştıracak, hastalık yayması muhtemel kanalizasyon ve fosseptiklerin rehabilitasyonları için çözümler üretecektir. Ülkemiz kırsalındaki toplam 76.431 yerleşim

biriminden sadece % 12'sinde (9.172) su evlere borulu bir sistemle götürülmektedir.

Kırsal alanda yaşamakta olan nüfus, sağlık hizmetlerinden kentlerdekilere göre daha az yararlanmaktadır. Bu durumun temel sebepleri olarak (a) Yetersiz sağlık organizasyonu, (b) Kırsal bölgelerde personel yokluğu, (c) Sağlık personelinin sık değişimi, (d) Kaliteli bakıma erişimsizlik, (e) Sağlık personeline yönelik bir ücret ve teşvik sisteminin olmaması, (f) Sağlık bilincinin yeterince yerleşmemiş olması ve (g) - Toplumsal alışkanlıklardır.

Bu proje ile kaliteli sağlık hizmetlerine erişebilen nüfus yüzdesi artacak, bölgelere yönelik sağlık personeli planlaması yapılacak, sağlık merkezlerinin tıbbi teçhizat ve ilaçları temin edilecek, personele teşvik ve prim sistemi desteklenecek, koruyucu hekimlik hizmetleri ulaştırılacak, halkın ilkel ve sağlıksız korunma alışkanlıklarını değiştirmek için eğitimler verilecektir. Kısacası kanayan sağlık problemlerine parmak basılacaktır. Köykent sağlık organizasyonu kapsamında mobil sağlık ekipleri oluşturularak, sağlık merkezinden uzak köylerde düzenli ziyaretler ile sağlık hizmetleri sunulmaya çalışılacaktır. Bu da kırsal sağlık hizmetlerinde bir reform çalışması değil midir?

Köykent projesi ile kırsaldaki yöreye ait eğitim hizmetleri, öğretmen, okul, derslik, malzeme ve ekipman vb. gözden geçirilecek, eksiklerin teminine gidilecek, özellikle kız öğrencilerin okullara yönlendirilmesine çalışılacak, özveri ile hizmet sunmaya çalışan kırdaki öğretmenlerini sağlıklı barınma ve sosyal mekanlar yaratılacak, köylünün bu mekanlardaki sosyal çalışmalarını desteklenecektir. Sonuç olarak kırsala bilimin kapıları açılmaya çalışılacak, hurafe, büyü, yazobalık ve karanlığın kapıları kapatılmaya çalışılacaktır.

Bu projeler ile kırsaldaki gelir getirici faaliyetler desteklenecektir. Bu amaç ile sürdürülebilir tarım üretimini destekleyecek projelere kaynak krediler verilecek, hayvancılık, seracılık, meyvacılık, yörelere özgü el sanatları desteklenecek, mera ve havza rehabilitasyonları yapılacak, erozyona karşı önlemler alınacak, sulama ve hayvan içme suyu göletleri yapılacak, orman alanlarının korunması ve desteklenmesi sağlanacaktır. Kısaca yörede yoksulluğun azaltılması yönünde çabalar sergilenenecektir.

Tüm bu projelerde, kamuya ait olan projeler dışında katılımcı yaklaşım esas olacak, kişi kendi geleceğinden kendini sorumlu tutacak, her şeyi devletten beklememeyi, örgütlenmeyi, birliği, kooperatifli öğrenecek, üretimi, ekonomiyi, sözleşmeyi, kaliteyi, rekabeti tanıyacaktı. Ancak bu şekilde kendini geliştirebilecek ve dolayısı ile ülkesini geliştirecekti. Yani kırsalda köykent, halkımızı yeniden var edecek, geri kalmışlığı, bağımlılığı, ezilmişliği yok edecek bir projeydi.

BODRUM'DA BETON KONFERANSI

İnşaat Mühendisleri Odasının 22 Şubat 2003 tarihinde Muğla'da yapılan 3. Bölge toplantısına katılan şubeler ve temsilcilerinin dile getirdiği ortak problemlerden biri de hazır beton tesislerinde karşılaşılan sorunlardı. Hazır betoncuların aralarında anlaşarak fiyatları yükselttiği, yüksek miktarda uçucu kül kullandıklarından şikayet edilmişti.

İMO Muğla Şubesi Bodrum temsilciliği, bu şikayetler doğrultusunda bölgedeki üyelerini ve ilgililenleri bilgilendirmek üzere, İMO yönetim kurulu üyesi Haluk İşören'in katkı ve katılımıyla bir konferans düzenlendi.

Konferans 19 Nisan 2003'de Bodrum Ticaret Odası toplantı salonunda yapıldı. Açılış konuşmalarını Muğla Şube Başkanı Alifer Atasever, Bodrum Temsilcisi Cihangir Aygün ve İMO Yönetim Kurulu Üyesi Haluk İşören yaptılar.

İstanbul Teknik Üniversitesinden Prof. Dr. Mehmet Ali Taşdemir, "Betonun üretimi, dayanımı ve dürabilitesi" konularını; Prof. Dr. Süheyl Akman, "beton üretiminde uçucu küllerin kullanımı" konusunu ve Prof. Dr. Hulusi Özkul da "betonda kalite denetimi, kalite güvence sistemi, mineral ve kimyasal katkıları" konularını işleyerek bilgiler verdiler.

Konferans, İnşaat Mühendisleri, Mimarlar, Muğla Üniversitesi öğretim üyesi ve öğrencileri, kalfa ve teknisyenler ve hazır beton tesisinden katılımcılarla toplam 107 kişi izledi. Konferansın ardından izleyicilerin sorunlarının yanıtladığı ilgiyle izlenen ve tam katılımlı bir oturum yapıldı.

TÜRKİYE: BİR ÖZEL

TMMOB İnşaat, Makine, Elektrik ve Kimya Mühendisleri Odalarının 25 Kasım 1989'da yaptıkları "KİT'LER SEMPOZYUMU" nun tutanakları TMH'nin 347. sayısında yayınlanmıştır.

Yeni bir özelleştirme furiası 2003 yılı başında tekrar başladı. Bu özelleştirme furiasına Türk Telekom, otoyollar, köprüler, PETKİM, TÜPRAŞ, TÜGSAŞ, İGSAŞ gibi ülke ekonomimizin can damarı kuruluşlar katıldılar. 17 yıldır süren özelleştirmelerin sonuçları ortada iken, yalnızca kaynak arayışına yanıt vereceği apaçık ortada olan bu özelleştirmeler, ülkemizin bağımsızlığını dinamitleyeceklerdir.

1989'da yapılan KİT'ler Sempozyumuna katılan konuşmacılar ise Güney Özcebe, Teoman Alptürk (TMMOB Başkanı), Güney Özcebe (İMO Başkanı), İsmet Rıza Çebi (MMO Başkanı), İhsan Karababa (KMO), Süleyman Demirel (DYP G. Başkanı), Erdal İnönü (SHP G. Başkanı), Şevket Yılmaz (Türk İş Başkanı), Ersin Faralyalı (EBSO), Onur Kumbarcıbaşı, Mümtaz Sosyal, Fikri Kaya ve Nadir Kibar, Ahmet Topaloğlu (Eski Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı) katılmışlardır.

O toplantıda dile getirilen sorunlar, özelleştirme sonrası ortaya çıkacak gelişmeler, olumsuzluklar, 2003'e dek yaşananları doğrulamaktadır. 14 yıl önceden bugünü görebilen, geleceği okuyabilen bir nitelik birikimini, TMMOB'yi görmezden gelenlere, geçmişti hatırlatmakta yarar vardır.

TMMOB Başkanı Teoman Alptürk :

"...Özelleştirmelerde ileri sürülen en önemli gerekçeler, KİT'lerde verimliliğin sağlanması ve mülkiyetin tabana yayılması olarak belirtilmiştir. (...) Çalışan kesimlerin KİT'lerin mülkiyetine ortak olacağını ileri sürmek, bize göre, ancak hayal edilebilir. (...) Ekonomisi büyük ölçüde dışa bağımlı ve dış borç yükü altında ezilmekte olan ülkelerin, kendi öz varlıklarını elden çıkarmada alıcılar karşısında her türlü pazarlık gücünden yoksun "satıcı" konumunda bulunacakları açıktır."

Bu öngörü her özelleştirme girişiminde yaşanmıştır. Üstelik süreç o denli denetim dışına çıkmıştır ki, üst kurullarda (Telekomünikasyon, Enerji, Bankacılık, Şeker vs.) bile denetim yetkisi IMF / Dünya Bankası'na geçmiştir.

SHP G. Başkanı Erdal İnönü:

"...Mülkiyet halka yayılacak, zarar eden kuruluşlar kar etmeye başlayacak, halk, ekonomiyi doğrudan doğruya katılmış olacak, hatta bu büyük kuruluşlarda çalışan işçiler bu suretle o fabrikalara sahip olacaklar; ekonomimize yeni bir atılım gelecek; sanayileşme hızlanacak; KİT'ler artık ağırlık olmaktan çıkacak. Bütün bu hikayeler bir modanın ve uluslar arası finans çevrelerinin öne çıkardığı, onlar için yararlı, ama bizim için yararı daha gösterilmemiş bir modanın Türkiye'de uygulanmasında öne sürülen gerekçeler oldu."

DYP G. Başkanı Süleyman Demirel ise kendine has üslubu ile:

"...İki şeyi yabancıya ihale edemezsiniz. Bunlardan birincisi savunmadır. Diğeri ise kalkınmadır. Birisi esareti kabul etmektir, ikincisi de soyulmayı kabul etmektir. İngiltere özelleştirme raporunun başında aynen şöyle diyor. Neden lazım özelleştirme? Rekabet gücü ve verimlilik. Bu ikisi olmazsa ne olur; bu ikisi olmazsa kendi dar kaynaklarınızı yutarsınız israf olur, zenginleşelim derken fakarlaşırsınız."

Şevket Yılmaz (Türk İş Başkanı):

"Türkiye'de sanayileşmenin lokomotifini olan, hemen her yöreye medeniyet götürün, kısacası devleti götürün KİT'ler bugün yabancılaşmaktadır. "Özelleştirme" adı altında yapılan budur."

Ersin Faralyalı (EBSO Başkanı):

"...Hiç kimse buraya kara gözümüz ve kara kaşımız için gelmiyor. Gayet tabii kar için geliyor. En karlı tesislerimizi ellerine veriyoruz, üstelik rekabet gücümüz olan, teknolojisini bildiğimiz tesislerimizi veriyoruz. (...) Bir PETKİM, bir SEKA, bir ERDEMİR, bir ÇİTOSAN, ki bunlar benim sanayimin ana giridilerini üretmekte olan sektörlerdir; böylece ben, uluslar arası kartellere teslim olmuş olacağım."

Fikri Kaya (İMO Genel Sekreteri):

"...KİT satışları toplumsal ve politik bir mesele olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu tür "özelleştirme" bu yanı ile ülkemizin sanayileşme ve gelişme süreçlerini yakından

ilgilendirdiği için ulusal nitelikli bir sorundur. İMO olarak, ulusal bağımsızlığımızı doğrudan ilgilendiren tüm konularda duyarlı olmak ana ilkemizdir."

İhsan Karababa (KMO Başkanı):

"...Sermaye sınıfı güçlü sınıf, hür teşebbüs hazıra konma yerine Türkiye'nin kaynaklarını incelesin. Bunları değerlendirip kar etsin. Yabancı sermaye ile ortaklık kursun. Buna biz hayır demiyoruz. Ama bir taraftan özelleştirme adına yabancılaştırma söz konusu iken diğer taraftan da hazırda konma aynı anlama geldiği için yapılanlar ve yapılacaklar ülke yararına gözüküyor."

İsmet Rıza Çebi (MMO Başkanı):

"...Bugün artık bildiğimiz mekanik makineleşme anlamındaki sanayileşme aşılıyor. Bilim ve teknolojinin ve bunu üretmenin bir ülkede mutlaka yapılması ve o toplumun ancak o zaman çağdaş olabileceği olgusu çıkıyor. Fakat bir bakıyoruz, Türkiye'de araştırma geliştirme faaliyeti hiç denecek seviyede. Milli gelirin binde 4'ü seviyesinde. Ama bu binde 4'ün için özel sektörün hiç payı yok. İlk başta çok karlı alanlar olmadığı için yeni alanlara yatırım yapacakları şüpheli görülüyor."

Kemal Derviş (CHP Milletvekili)

Özelleştirmenin uzun bir mazisi var. Yıllardır devam ediyor. Fakat bence yeterli ölçüde şeffaf ve yeterli ölçüde üretkenlik sağlayan bir süreç olmamıştır. Ayrıca, özellikle dış yatırımı özendirilen ve istihdam büyüme açısından gerekli yeni yatırımı, sermayeyi Türkiye'ye getirmekte de çok başarılı olmadık. Hatta diğer ülkelere kıyasla çok başarısız olduk diyebiliriz.

Şimdi 17 yıl boyunca gerçekleştirilen kimi özelleştirmelere bakalım:

Afşin-Elbistan Termik Santrali

Afşin-Elbistan termik santrali 1994'de ERG-VERBURD Elektrik Üretim ve Ticaret A.Ş.'ye satıldı. Bakanlar kurulu kararından önce fiyat teklifi veren, görüşmelere katılan Erg-Verburd şirketinin aslında var olmadığı daha sonra anlaşıldı. Kararın alındığı tarihte şirket henüz kurulmamıştı. Karardan 19 gün sonra kuruldu. Bu usulsüzlüğün arkasındaki iddialar basına ve kamuoyuna hiç yansımada.

Özelleştirince yolsuzluklar ortadan kalkıyor muydu?

Antalya Limanı

Antalya Limanı 1995'de işadamı Süha Süren'e devredildi. Süren'e yapacağı ödemeler için de Sümerbank'tan kredi verildi. Süren kredileri hiç ödemedi. 4 yıl sonra Sümerbank satıldı. Borçları nedeniyle Antalya Limanı, bankanın yeni sahibi Hayyam Garipoğlu'na geçti. Sümerbank'a el konulunca liman da devlete geri döndü. Cebinden hiçbir ödeme yapmayan Süren, 4 yılda limandan 50 milyon dolar kazandı. Limanı özelleştiren devlet ise satış parası bir yana bu gelirden de oldu.

Özelleştirme ile kamuya gelir mi sağlanacaktı?

Et ve Balık Kurumu

1995 yılında, Et Balık Kurumu'nun Ankara kombinasi satışa çıkarıldı. Tesisin en cazip yanı Yenimahalle semtine yakın 100 dönümlük arsasıydı. Ankaralı bir grup işadamı "Biz kooperatif kurup, işleteceğiz, bu işin esnafıyız" diye ortaya çıktı. Tesis ve 100 dönüm arsası Gimat adlı bu kooperatife çalıştırma şartıyla 22.3 milyon dolara satıldı. Satış gerçekleşir gerçekleşmez kooperatife dağıtan işadamları anonim şirket kurdular ve kombinanın arsasının 50 dönümünü 126 milyon dolara Migros'a devrettiler. Arsaya Balkanlar'ın en büyük alışveriş merkezi kuruldu. Arsanın kalan 50 dönümlük bölümü de bir Alman şirketine 100 milyon dolara devredildi.

Özelleştirme toplumsal yarar mı sağlayacaktı?

POAŞ

Türkiye'nin en büyük petrol dağıtım şirketi POAŞ'ın yüzde 51'lik hissesi 1 milyar 260 milyon dolara İş Bankası ile Doğan Holding ortaklığına satıldı. Peşin 500 milyon dolar ödendi. Kalan 760 milyon dolar, devlet bankalarından POAŞ gelirleri garanti gösterilerek alınan kredi ile ödendi. Bu satış sonrası devletin elinde kalan son bölüm hisseler de, özelleştirme yasasına aykırı olarak ihalesiz olarak İş-Doğan ortaklığına satıldı. Bu son satışın bedeli ise hükümet kararıyla POAŞ'ın üzerine yıkıldı.

Özelleştirmede siyasi kayırmalar mı engellenecekti?

ORÜS İşletmeleri

Ormancılığın ve orman sanayinin gelişimine katkıda bulunmak amacıyla kurulan ORÜS İşletmeleri, arsa bedellerinin onda biri fiyatlarla özelleştirildi. Örneğin, 210 dekar arazi üzerine kurulu ORÜS Vezirköprü İşletmesi 21 milyar liraya satıldı. Birkaç gün sonra da ihaleyi alan Şirket Vezirköprü İşletmesi'ni 364 milyar liraya sattı. ORÜS2'e ait işletmelerin diğer bölümleri de büyük şirket ve holdinglere satıldı. Bu işletmelerin tamamına yakın arsaları satıldıktan sonra kapatıldı.

Özelleştirme üretimi mi artıracaktı?

1989'da söylenenler yaşananlarla sınırlanmış ve teknik bilincin haklı çıkmıştır.

Şimdi bir de Mustafa Sönmez'in hazırladığı ve Petrol-İş tarafından yayınlanan "17 yıllık Masal: Özelleştirmeler" yazısına bakalım:

"1980'lerde başta ABD olmak üzere İngiltere öncülüğünde anti-devletçi bir söylem gelişti. Devleti ekonomiden uzaklaştırma görüşündeki bu rüzgarın esas amacı sosyal devleti budamak ve bu alanda harcanan kaynakları sermaye birikimi kulvarına yönlendirmekti.

Ekonomiden devleti uzaklaştırma söyleminin önemli bir ayağı olarak da "özelleştirme" Türkiye gündemine getirilip oturtuldu. Özelleştirme programının daha en başlarında kamu sanayi programı önemli ölçüde budanmış ve devlet sanayi yatırımlarından uzaklaştırılmıştır. Toplam kamu yatırımları içinde sanayi kesiminin payı 1978'de %21'lik düzeyinden 1984'de %19'a, 1990'da %5'e ve 2002'de %2,8'e gerilemiştir. Yirmi yıl içinde devlet üretim alanından çekilerek, bu alanı özel girişimciler de dolduramayınca, sonuçta büyük bir üretimsizlik gerçekleşti. 1985'den bugüne 7,5 milyar dolarlık bir özelleştirme yapılabilmişken, AKP 2003 için 4 milyar dolarlık özelleştirme hedefliyor."

Yeni özelleştirmeler ise çıkışındaki ilkeler yerine IMF ve Dünya Bankası dayatmalarına karşın kaynak arayışlarının bir tezahürü olarak ortaya çıkıyor.

Prof. Dr. Özer Ertuna (Boğaziçi Üniversitesi Öğr. Üyesi, Özelleştirmeden Sorumlu eski Başbakan Danışmanı)

Bugüne kadar yaptığımız özelleştirmede çok ciddi hatalar yaptık. Ve şu anda özelleştirmenin geldiği nokta da zaten başladığı noktadan çok farklı. (...) Bugün özelleştirme çok komik bir hale geldi. Özelleştirme tamamen para kazanmanın yolu olarak yani alienin gümüşünün satılması haline geldi. O bakımdan özelleştirmenin muhakkak tartışılması ama çok sağlam bir şekilde tartışılması lazım.

KAMU MALI KİMİN MALI?

Hepimizin ortak malı olan işletmeler nasıl siyasi aralık haline geldi? Önce devlet bankaları, sonra özel bankalar

Nasıl hortumlandı?

Faturasını neden biz ödedik?

Neden akıllarına haraç mezar satmaktan başka çare gelmedi?

Niçin alternatif denetim ve yönetim modelleri hiç tartışılmadı?

Sonuç önceliklerden farkı mı olacak? Onaylamadan önce bir daha düşünün.

Türkiye düşünüyor, Türkiye tartışacak.

Sırada

PETKİM

TÜPRAŞ

TÜGSAŞ

İGSAŞ

ESGAZ

BURSAĞAZ

var!

ÖZELLEŞTİRME MASALI

TEKEL'İN ÖZELLEŞTİRİLMESİ ALTINDAKİ GERÇEKLER

Tekel'in özelleştirilmesi demek yerli yerine yabancı "tekel"lerin gelmesi demek. Tekel tek başına Milli Savunma Bütçesi'nin % 42'sini karşılayacak kadar büyük bir kuruluş olmasına rağmen özelleştirilmek isteniyor.

Son yıllarda özelleştirme politikaları ve tarıma yönelik desteklemelerin kaldırılması hükümetlerin ilk sıralarda yer alan icraatları olarak belirlendi. Hükümetler için temel hedef uluslararası sermayenin yeni egemenlik tarzıyla bütünleşmek oldu. Özelleştirme, Tekel'in geleceğini ve beraberinde Türk tütünçülüğünün ve üzümcülüğünün geleceğini ve halk sağlığını olumsuz etkileyecektir.

Ülke ekonomisi zarar görecek...Tekel yerine koyacağımız başkaca bir gelir kaynağı olmadığından satışı halinde devlet zarar edecektir. Pazarda serbest rekabet değil, tartışmasız bir yabancı tekelleşmesi olacaktır. Sigara üretimi ve pazarlama inisiyatifi yabancı şirketler geçecektir. Özelleştirilecek fabrikalarda üretilen sigaraların satışından sağlanacak kar yabancı tekel tarafından yurt dışına transfer edilecektir.

Toprak ve doğa zarar görecek! Şark tütününü daha az verimli ve meyilli arazilerde yetiştiriyor. Onun yetiştirdiği yerde çiftçinin başka ürün ikame etmesi mümkün değil. Bu arazilerde ekim yapılamayacağından yağmur ve rüzgar erozyonu ile toprak tabakası kaybolacak, verimli topraklar akacak, verimsiz kaya tabakaları kalacak. Doğa tahrip olacak. 250 bin hektar toprak çölleşecek, üretim dışı kalacaktır.

Ekici tütün piyasasının kontrolü yabancı şirketlere geçeceğinden, bunun da ülke genelinde 3 milyon insanın işsiz kalmasına neden olacak, ABD'deki tütün üreticilerinin üretim devamlılığı bu yolla sağlanacaktır. Tekel, yabancı tekel şirketlere verilince Türkiye tütün üreticisi ABD tütün üreticisi için feda edilecektir. Türk tütününü kendi ülkesinde sigara pazarından kovulacaktır.

Prof. Dr. Asaf Savaş Akat (Bilgi Üniversitesi Öğretim Görevlisi)

Özelleştirme yapıldığı zaman geri kalan bütün hedefleri geri plana bırakan gelir elde etme umuduyula yapılmıştır. Bunun gerisinde de popülizm vardır. Bunun sonucunda gelmiş olduğumuz borç düzeyi vardır. Yani devlet 'para bulayım da nereden bulursam bulayım' mantığında olduğu için, adanmış, etkinlikmiş, sermayenin tabana yayılması gibi hiçbir zaman derdi olmamıştır.

Prof. Dr. Korkut Boratav (Ankara Üniversitesi Öğretim Görevlisi)

Geçmiş özelleştirme uygulamalarının aşağı yukarı tümüne yakın bölümü, aynı zamanda, yolsuzluk, kötü kullanım ve koşullara uymama nedeniyle çok olumsuz örnekler vermiştir. Özelleştirilen fabrika ve işletmeler tasfiye edilmiştir. Üretim devam etmemiştir. Böyle bir durumda özelleştirimin tartışması bile yapılamaz. Dolayısıyla her şeyi yeni baştan tartışmamız lazım.

OTOYOL VE KÖPRÜLERİN ÖZELLEŞTİRİLMESİNE İPTAL BAŞVURUSU

Türkiye Mühendis ve Mimarlar Odaları Birliği, Edirne-İstanbul-Ankara ve Tarsus-Adana-Gaziantep yollarının da aralarında bulunduğu 6 otoyol ve Boğaziçi ile Fatih Sultan Mehmet köprülerinin özelleştirme kapsamına alınmasına ilişkin kararın iptali ve yürürlüğünü durdurulması istemiyse Danıştay'a başvurdu. Öte yandan özelleştirme kapsamına alınan sözkonusu köprü ve otoyolların altyapı çalışmaları Özelleştirme İdaresi tarafından sürdürülmüyor.

Başvuruda, ilgili özelleştirme yasasında, otoyolların işletme haklarını özelleştirme kapsamına alınmasına karşın, köprülerin özelleştirme kapsamı dışında tutulduğu hatırlatıldı. Davaya dilekçesinde köprü ve yolların ekonomi açısından önemine değinilerek yatarın maliyetinin toplum tarafından karşılanan yol ve köprülerin, gelirin özel sektöre verilmesinin sosyal hukuk devletine aykırı olduğu savunuldu.

Dilekçede, bu otoyol ve köprülerin alternatiflerinin olmadığı vurgulanarak oluşabilecek tekelleşme tehlikesine de dikkat çekildi.

Türkiye'de 5001 köyde tütün ekimi yapılmakta, tütün üretici aile sayısı ise 575.796'dır. Özelleştirme sonrası tütün üreticilerinin çoğu artık tütün üretilen köylere, kentlere göç etmek zorunda kalacaktır.

Ege tütününü yabancı harmanlı sigaraların dolgu maddesi olarak ihraç edilebilecekken, Doğu ve Güney Doğu Anadolu Bölgesi'nde tütün üretimi kesinlikle ortadan kalkacaktır. Bu iki bölgemizde tütün ekici aile sayısı 230.324 olup, her aileyi de ortalama 6 kişi kabul ettiğimizde 1 milyon 400 bin kişinin işsiz ve açış kalması demektir.

Çalışanlar işinden olacaktır!

Tekel'in sigara fabrikalarında ve atölyelerinde de çalışan işçilerin gelecek güvenleri yok olacaktır. Tekel'in az gelişmiş bölgelerdeki işletmeleri kapanacaktır. O bölgelerde işsizlik ve gelir dağılımı sorunlarının ağırlaşması yol açacaktır.

8.4 katrilyonun 6 katrilyonu vergiye!

Sigara pazarının değeri 8.4 katrilyon liradır. Bunun da yaklaşık 6 katrilyon lirası vergidir. Bu vergiler ile birlikte Savunma Sanayi Fonu, Eğitime Yardım fonu, Sağlık Hizmetleri Fonu, Sosyal Yardım ve Dayanışma Fonu'na kaynaklık teşkil etmektedir. Çıkarılan yasa ile bu kaynakların tümü yok edilmektedir.

Yerli "tekel" yerine; yabancı "tekel". Yasada tütün ve tütün mamullerinin ithalatını kolaylaştıran hükümler yer almıştır. Böylece dünyadaki stok fazlası tütünler Türkiye'ye rahatlıkla girecektir.

Bir aldatmaca: Alternatif ürün. Tütün üretiminden vazgeçilmesi halinde alternatif ürün teklif edilmektedir. Bu tamamen gerçek dışıdır. Türk tütünü düşük kalitedeki dışraklarda yetişebildiği için bu ürüne ekonomik açıdan başka bir tarımsal ürün alternatifi bulunmamaktadır.

Güneydoğuya bir darbe de tütün yasağı ile. Güneydoğu illerimizde özelleştirme

KESK'e bağlı Haber-Sen ile TMMOB'a bağlı Elektrik, İnşaat ve Makine Mühendisleri Odaları 12 Mayıs 2003 tarihinde Türk Telekom'un (TT) özelleştirilme sürecinde gelinen aşama ve TT çalışanlarına yönelik tehdit üzerine ortak bir basın toplantısı yaptılar. Haber-Sen Genel Merkezi'nde gerçekleşen toplantıya sendika adına Başkan Kemal Keleş, EMO adına YK Başkanı Cengiz Göltaş, İMO adına YK Başkanı Taner Yüzgeç ve MMO adına YK Başkanı Emin Koramaz katıldılar.

TELEKOM'U DA ÖZELLEŞTİRECEKLER!

İktidara geldiğinden beri, muhalefetleyen eleştirildiği tüm politikaları daha da gözü kara uygulayan AKP Hükümeti, şimdi de ülke altyapısını hisse senedi yoluyla satmaya çalışıyor. Açıklamaya göre hidroelektrik santralleri ve Türk Telekom bu yolla özelleştirilecek.

Son dönemlerde Türk Telekom ve Telekomünikasyon Kurumu yetkilileri ile Ulaştırma Bakanı peşe peşe açıklamalar yapmaktadırlar. Hepsisi de hisse senedi yoluyla özelleştirmeyi canla başla savunmaktadırlar.

Aslında hisselerin halka arzı aldatmacasının arkasında TT dahil diğer kamu kuruluşlarının da hükümetin yandaş şirketlere peşkeş çekilmesi vardır. Küçük tasarruf sahiplerinin hisse almasının bir önemi yoktur, esas pay büyük şirketlerin elinde toplanacak ve bu süreç TT'nin daha sonra bir büyük tekelin eline geçmesiyle sonuçlanacaktır.

TT çalışanları tehdit altındadır

Geçmiş yasaya göre TT'nin %51'i satılmadan memurların başka kuruma nakli mümkün değildi. Şimdi blok satış yerine hisse senetlerinin halka arzı yoluyla %51 satış gerçekleştirilecek ve çalışanlar başka kurumlara gönderilebilecektir.

Telekom hakkında sürekli çeşitli yönlardan bahsedilmekte, yöneticilerin dahi haberdar olmadığı, içeriğinin gizli tutulduğu, sürekli personel bilgilerinin toplandığı faaliyetler, hızla devam etmektedir. Çalışanlar tedirgin ve her şeyden bihaber beklemektedirler.

Aslında her gelen iktidar TT'ye zarar vermek ve kurumu satışa hazırlamak için elinden geleni yapmıştır. TT arpalık olarak kullanılmış, kurum içinden yetişen uzman mühendisler başka görevlere kaydırılmış, iktidar yandaş ve yetkin olmayan elemanlar alınmış, örgüt yapısı karmakarışık edilmiştir. Tüm bunlara rağmen TT hala ülkenin "altın yumurtlayan tavuğu" olma sıfatını sürdürmekte ve Türkiye'nin dört bir yanında, hiçbir özel şirketin yapamayacağı yetkinlikte hizmet vermektedir.

Altyapı kuruluşlarının satışı basit bir özelleştirme değildir

Türk Telekom'un satılmasına yönelik çabalar global enformasyon altyapısının oluşmasına yöneliktir ve ABD hegemonyasının daha kolay kurulmasını sağlayacaktır. Bu hedef, ABD'nin kendi iktidar programında vardır. Altyapıya kim sahip olursa, buradan tüm ticareti kontrol edecektir.

Türk Telekom sadece telefon hizmeti veren bir kuruluş değildir. Artık televizyon yayını, telefon, radyo, internet hizmetlerinin evliliği söz konusudur ve birinci hedef e-ticaretir. Tikanmış elektronik sanayilerinin önünü açmak isteyen uluslararası tekel, önlere buna engel olacak hiçbir devlet, yasa, mevzuat ve toplumsal muhalefet istememektedirler.

Gaz, elektrik, su, demiryolu, haberleşme altyapısı gibi ağ biçiminde dağıtılan mal ve hizmetler doğal tekel konumundadır. Doğal tekelin temel özelliği ilk yatırım maliyetlerinin yüksek oluşudur. Bu özellik-

leri nedeniyle doğal tekel, gerek mal ve hizmetin kalitesini artırarak gerekse rekabet ortamı yaratarak mal ve hizmet fiyatlarını ucuzlatma şansının olmadığı alanlardır. Yani doğal tekelde bir bölgede birden fazla hizmet ağı kurmak ekonomik değildir. Dolayısıyla özelleştirmecilerin temel tezi olan rekabet ortamı yaratarak mal ve hizmet fiyatlarını ucuzlatmak fikri geçersizdir. Yani bu sektörlerde gerçek rekabet şansı yoktur. Doğal tekelde rekabet fikri, kurgusaldir.

Telekom'un özelleştirilmesi ucuzluğu değil yoksulluk ve eşitsizliği arttıracaktır

Özel sektör, lisans almak için Telekom'un tekelinin kalkacağı 2003 yılı sonunu beklemekte ve sık sık sektörün rekabete açılmasıyla fiyatların ucuzlayacağından dem vurulmaktadır. Oysa Dünyanın hiçbir yerinde kamu hizmetlerinin serbest piyasaya açılmasından sonra tüketiciye yansıyan fiyatlar azalmamış, aksine artmıştır. Kamu alanının yok edilmesi yoksulların daha yoksul olmasına yol açmakta ve insanlık ve vatandaşlık hakkı olan bu hizmetlerden yararlanamamalarına neden olmaktadır. Ucuza ve kaliteli iletişime herkesin hakkıdır ve TT'nin özelleştirilmesi hem tek tek vatandaşlar arası hem de bölgeler arası eşitsizliği arttıracaktır. Sürekli "bilgi çığı", internet, bilgiye ulaşmaktan bahsedilmekte. Zaten çok sınırlı olan internet erişim oranı, özelleştirme sonucu daha da düşecektir ve sayısal eşitsizlik büyüyecektir.

"Verimlilik özel mülkiyetle sağlanır" iddiası safsattır!

Bizler Haber-Sen, EMO, İMO ve MMO, Türk Telekom'un özelleştirilmesine ve tekelere peşkeş çekilmesine geçmiştirdiği gibi bugün de karşı çıkmaya devam ediyoruz. Verimliliğin ve ucuz fiyatların kamu hizmetlerinin sözümlenmesi serbest piyasaya açılmasıyla sağlanacağı safsatasını reddediyoruz. Verimliliğin mülkiyetle hiçbir ilişkisi yoktur. TT bir kamu kurumu olarak yıllarca kara geçmiş, yetkin eleman yetiştirmiş, yerli teknolojinin gelişmesine katkı yapmış ve ülkenin dört yanında hizmet vermiştir. Hiçbir yerli ya da yabancı tekel, ülke teknolojisinin gelişmesi için uğraşmayacaktır.

Kurumun daha da iyi işlemesi, siyasi iktidarların baskısından arpalık zihniyetinden kurtulması, örgüt içinden yetişmiş, kamu hizmetini benimsemiş yöneticiler eliyle yönetilmesi ve sektörde örgütlenmiş meslek kuruluşları, üniversiteler ve sendikalarla işbirliği içinde olmasıyla mümkündür.

Hüsamettin Kavi (İSO Meclis Başkanı, Türk Telekom Yönetim Kurulu Üyesi)

Türkiye özelleştirme konusunu doğru anlayamadı. Yolun başında atılan yanlış adımlar özelleştirme konusunda toplumu özelleştirmek, ya da özelleştirmemek konusunda ikiye böldü. (...) Özelleştirme demek, kamunun malını bir takım insanlara peşkeş çekmek demek değildir. Özelleştirme demek, çalışanı yarısını işsiz bırakmak demek değildir.

“YEŞİL ÇORUH PROJESİ NE GETİRİYOR?”

Zeki POLATDEMİR - İMO Artvin İl Temsilcisi

ODTÜ, Şehir ve Bölge Planlama Bölümünde, 1998-99 eğitim yılı için, çalışma konusu olarak Artvin Bölgesi seçilmiş ve iki yarıyıl süren bir çalışma yapılmıştır. Bir yıl kadar süren bilimsel çalışmada, yörenin sorunları tespit edilmiş, çözüm yolları aranmış, çok sayıda alternatif projeler üretilmiştir. Bu çalışmalar ve projeler “Yeşil Çoruh Projesi” adı altında bir raporda toplanmıştır. Raporun, bölgede yapılması gereken çalışmalar ve önerilerle ilgili bir özeti sunulmuştur.

Enerji Projesi ve Artvin Bölgesi Sorunları

Artvin Bölgesinde, ülkemizin en önemli sorunlarından biri olan enerji üretimini yerli ve temiz kaynaklara bağlı olarak artırmak amacıyla, Çoruh Vadisi boyunca bir dizi hidrolik baraj projesi yapılmış ve uygulamalara başlanmıştır.

Çoruh vadisinin tanımladığı ve barajlar projesi ile kapsadığı alt bölge, Türkiye'nin geri kalmış bir bölgesidir. Kişi başına gelir düzeyi Türkiye ortalamasının altındadır. Devletin bugüne kadar yaptığı yatırımlar açısından ihmal edilmiştir. Enerji projesinin devreye sokulması, Artvin'in geri kalmışlıkla ilgili sorunlarını çözmek için önemli bir fırsat olarak değerlendirilmelidir.

Devletin, projenin ülke için bu tartışılmaz değeri oranında konuya yeteri kadar ilgiyi göstermediği, kaynaklarını bu öneme yönelik oranda ve miktarda ayırmadığı, barajlar inşaatı nedeniyle ortaya çıkacak sorunları çözmek için yeterli çalışmaları yapmadığı, gerekli alt yapıları kurmadığı anlaşılmaktadır. Devlet, sadece baraj yapımına öncelik vermekte, barajları müteahhitlere ihale etmekte, ortaya çıkan yol vb sorunlarla sınırlı olarak ilgilenmektedir. Nitekim, bölgede yapılan anketlerde, halkın çıkan sorunlardan rahatsız olduğu, başlayan baraj yapımı nedeniyle ekonomik açıdan çok zor duruma düştükleri, geleceklerinden endişe duydukları anlaşılmaktadır.

SORUN NASIL ELE ALINMALI, NELER YAPILMALI?

Dünya deneyimlerinden yararlanma: Bugün dünyada ve Türkiye'de GAP Örneğinde olduğu gibi, kapsamlı baraj projeleri, toplumsal huzursuzluğu artırmakta, açık ya da gizli bir çok sorunu ortaya çıkarmakta, etkileri uzun yıllar sürmektedir. İleride çıkacak toplumsal, ekonomik, ekolojik sorunlar, bilimsel yöntemlerle ve dünya deneyimlerinden yararlanarak ele alınarak ve sosyal adalet ölçütlerini dikkate alarak değerlendirilmelidir.

Bütünsel Bölgesel Plan: Her ne kadar proje, Çoruh nehri üzerinde bir dizi baraj yapımını içerse de, başta barajların altında kalan köy ve kasabaların çok yönlü sorunları olmak üzere, belli düzeylerde de olsa bütün alt bölgenin sosyal ve ekonomik ve mekansal bütün yapılarını değiştirecektir.

Süreçle ilgili değerlendirmeler: Projenin 20-30 yıl gibi uzun bir süreyi kapsaması, bu süre boyunca yaşamın bir şekilde devam etmek zorunda olması, süreçle ilgili sayısız sorunlar yaratacağıdır.

Geleceği öngörme sorunu ve planlama: Yapılan müdahalenin kapsamlı olması, bütün yaşam alanlarını etkileme gücü nedeniyle, alt bölgenin toplumsal ve mekansal yapısı tamamen değişecek ve eskisinden çok farklı bir yapı ortaya çıkacaktır. Bu nedenle, gelişme hedeflerini belirleme gereği vardır.

ÖNERİLER

Çoruh Planlama Örgütü: Benzer büyüklükteki

projelerde olduğu gibi, uzmanlardan oluşan özel bir örgüt kurulmalı ve bu örgüt, barajlar nedeniyle etkilenen bölgenin, planlamada, uygulamaya kadar bütün sorunlarıyla ilgilenmelidir.

Vadi Değerlerini Kurtarma ve Değerlendirme Sorunu: Hemen bütün vadi boyunca, barajlar nedeniyle sular altında kalacak doğal ve tarihi değerlerin tespit ve kurtarma görevi, sadece Artvinlilerin, kendi başlarına çözebileceği bir sorun değildir. Yok olması kesinleşen tarihi ve doğal değerler, Türkiye'nin ve bütün insanlığın ortak değerleridir. Kurtarılması gereken tarihi eserler ve biyolojik değerlerin öncelikle tespiti, çok sayıda bilimsel araştırmayı gerekli kılar. Barajlar dolmadan, araştırma ve kurtarma çalışmaları bitirilmelidir.

Artvin Bölgesi Kalkınma Projesi: Geri kalmış bir yöre olan Artvin Bölgesinin, sosyal ve ekonomik kalkınması ve gelişmesi için, tarihi bir fırsat doğmuştur. Devlet müdahalesini ve yardımını gerektiren bu fırsatı daha iyi değerlendirmek ve devletçe yapılan yardımları halk yararına daha iyi kullanabilmek için bir kalkınma ve gelişme planı yapılması şarttır.

Tarım, Sanayi ve Turizm Projeleri: Barajlar projesi, bu sektörlerin gelişmesi için bir fırsat olarak değerlendirilmeli, ülkeye katkı yapan bir konuma getirilmelidir. Türkiye'nin bakir kalmış, kirlenmemiş, olağanüstü doğal değerlere sahip nadir bölgelerinden biridir. Bu doğal değerler, iyi örgütlendiği takdirde, doğa turizmi için son derece uygun koşullar sunmaktadır.

Alt yapı, ulaşım ve Liman Projeleri: Hem bölge içi hem de bölgeler arası ulaşım ağının ana aksları, barajlar nedeniyle sular altında kalacaktır. Bu nedenle, başta ulaşım sistemi olmak üzere, altyapının, bölge gelişme hedefleriyle uyumlu olarak baraj göletlerinin etkin kullanımı için, iskele, su ulaşım sistemi vb alt yapı projelerinin hazırlanması gereklidir.

Artvin Doğa Koruma ve Değerlendirme Projesi: Artvin Bölgesi doğa ve biyo çeşitlilik açısından olağanüstü değerlere sahiptir. Ülkenin ve dünyanın ender yöreleri ile boy ölçüşebilir nitelikteki kendine özel bu zenginliğin, gelecek kuşaklar için büyük önem taşıdığı belirtilmelidir. Ancak, halen yapılan, orman kesimleri, bilimsiz tarım, yerleşim ve altyapı vb uygulamalarla bu doğal zenginlikler, bozulma ve yok olma tehlikesi ile karşı karşıyadır. Çevre kirlenmesinin önemli bir sorun olduğu ve çözülmesi gerektiği anlaşılmıştır. Bu durumun önlenmesi, her şeyden önce barajların bir kanalizasyon çukuruna dönmemesi için gerekli önlemler önceden düşünülmelidir. Altın arama ve işleme tesisleri projesinin, Artvin'in doğal zenginliğinin korunması açısından büyük tehlikeler yaratacağı, yerinde yapılan incelemelerle saptanmıştır.

Kentleşme ve İskan Sorunları: Baraj yapımı, sosyo-ekonomik dönüşümleri hızlandırması ile birlikte, önemli bir iç ve dış göç olgusunu da başlatacağıdır. Diğer taraftan sular altında kalacak yörelerde yaşayan nüfusun yeniden iskanı söz konusudur. Bütün bu olgular, varolan yerleşmeler sistemini önemli ölçüde değiştirecektir. Mevcut yerleşimler, alt yapıları, iskan alanları, ulaşım, eğitim, sağlık gereksinimleri açısından, bu göçleri karşılayacak kapasitede ve hazırlıkta değildir. Yerleşmeler, başta yeni Yusufeli olmak üzere, Artvin, Ardanuç, Şavşat kentleri projeleri, bölgedeki dönüşüm ve iskan sorunları çözecek şekilde, devlet desteği ile yeniden yapılması gereği vardır.

Büyük Artvin Merkez Projesi: Artvin kentinin bütün kentsel sorunları incelenmiş, barajlarla ve sorunlarla birlikte, nasıl gelişeceği araştırılmıştır. İl merkezinde yapılan ayrıntılı incelemelerde ortaya çıkan gerçek, kentin bölgedeki büyük dönüşüme hazır olmadığı, gerekli planlama çalışmalarını yapamadığı, kente ilişkin bakış açısının oluşturulmadığı şeklindedir. Kentin kendi olanakları ile etkili, çağdaş, çevre ve doğa değerlerine saygılı, kalitesi yüksek bir kent haline gelebilmesi potansiyeli yoktur.

Doğal Enerji Projeleri: Artvin'in sınırlı ekonomik olanakları ve en önemli zenginliğinin su olduğu dikkate alınarak, barajların yol açtığı zararların bir ölçüde karşılanması için, barajlarla üretilen enerjinin bir bölümünün, yöre sorunlarını çözmek üzere kullanılması yoluna gidilmelidir.

İMO Artvin Temsilciliği olarak tüm üyelerimizle burada yapılan her şeyin takipçisi olmaya ve bunu kamuoyuna bildirmeye devam edeceğiz.

Artvin artık bir barajlar kenti olma yolunda ilerlemektedir. Artvin'in geleceği bu barajlara endekslenmiştir. Ülkemiz için çok büyük bir yatırım olan Çoruh Havzası Projeleri mevcut doğayı, ekolojik sistemi, sosyal yapıyı, ekonomiyi tamamen değiştirecektir.

(1) Yeşil Çoruh Projesinde Çalışanlar: Doç. Dr. Çetin Göksu (Proje Koordinatörü), Prof. Dr. Gönül Tankut, Doç. Dr. Çağatay Keskinok, Doç. Dr. Adnan Keskin, 4 Asistan ve 50 öğrenci

İRAK'TAKİ TARİHİ ESER YAĞMASI SÜRÜYOR

Medeniyetler beşiği olarak nitelenen ve dünyanın en eski medeniyetlerine ev sahipliği yapan Irak'ta tarihi eser yağması sürüyor. 10 binden fazla arkeolojik alanın bulunduğu ülkede birçok kazı bölgesi artık yağmacıların denetiminde.

Arkeolojik alanlara akın eden yağmacılar Babil ve Sümer medeniyetlerinden kalan eserleri profesyonel olmayan yöntemlerle kazarak ortaya çıkarıyor. Kazı alanının hemen yakınında da satışa çıkıyor.

Örgütlü bir şekilde yağmalanan eserler yurtdışına çıkarılarak Amerikan ve Avrupa tarihi eser piyasasına da sürülebiliyor. Yetkililer, 1991 Körfez Savaşı'nın ardından yaşananlara göre şimdiki yağmalama olaylarının çok daha örgütlü olduğunu belirtiyor.

Yağmacıların kazı alanlarından çaldığı eserler arasında tarihi 3 bin yıl eskikiye dayanan çivi yazılı tabletler, çanak çömlekler, vazolar ve heykeler var. Irak'ın güneyindeki Mezopotamya'nın tarihi ışın kentinin kazı alanı da iki haftadır yağmacıların denetiminde.

Tarihi alanların korunmasından sorumlu görevlilerin de yağmacıların işbirliği yaptığı veya görevlerini bırakmak zorunda kaldığı belirtiliyor. Arkeologlar, Sümer ve Babil medeniyetlerinin tarihi kentlerinin hemen koruma altına alınması gerektiğine dikkat çekiyor. Iraklı yetkililer, Amerikan ordusunun bu alanları koruma altına almamasından da şikayetçi.

HOŞGELDİN TEKNİK GÜÇ

Hasan Aday

HKMO Ankara Şubesi YK Üyesi

Yıllar sonra çıkan ilk sayını (122 - 15 Mart 2003) elimde aldığım, bir sonraki sayısına yetiştirmek üzere bir yazı kaleme almaya başlamıştım. Ancak koşullar elvermediği için yetiştiremedim.

Başlamış olduğum yazı tamamlandığında şu konuları işlemiş olacaktı:

- Mühendis, mimar ve plancıların yani kısaca teknik Elemanların sınıfsal karakteri
- Teknik elemanların toplumsal konularının değişimine analitik bir bakış
- Teknik elemanların sosyal ve ekonomik konularının iyileştirilmesi için izlenmesi gereken yollar...

Aslında bunların her biri, derinlemesine incelenecek ana konu. Ancak genel bir değerlendirme

noktasında ele alınacaktı. Belki de başlığı şöyle olacaktı: "Teknik Elemanların Konumu ve Geleceğe Yönelik Kestirimler". Sonraya erteledim bu yazıyı. Teknik Güç'ü okuyunca hemen / şimdiki yapmamız gerekenlerin, yazmamız gerekenlerden daha çok ve daha acil olduğunu gördüm. Bir şeyler yapmalıyız ki, yazalım...

Teknik Güç'ün 122. sayısı ve orta sayfa konusu "Hizmet Ticareti Anlaşması - Yabancı Mühendisler ve Mimarlar - Geleceğimiz".

Teknik Güç'ün öncülüğünde düzenlenen ve mevziler kazanmış kampanyalar, mücadeleler.

Teknik Güç'ü okudukça, mesleklerimizin ve meslektaşlarımızın geleceğini daha iyiye götürmek gibi bir derdimizin olduğunu daha net, daha aktif mücadele etmemiz gerektiğini düşünüyorum.

Bunca sorunun, sıkıntının baskının ortasına, kullerinden yeniden doğdun ve senden umutluyuz Teknik Güç.

TÜRKİYE'DE BOR MADENCİLİĞİ'NE KISA BİR BAKIŞ VE ULUSAL BOR ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ

Ayşegül Kesedar - Kimya Mühendisleri Odası Yönetim Kurulu Üyesi

Bor madenciliği konusunda Türkiye'nin dünyanın en zengin rezervlerine sahip olduğu bilinmektedir. Başlangıçta yabancı şirketler tarafından işletilen bor madenlerimiz, 1968 yılında yabancı şirketlerin imtiyazlarının devlete devredilmesi ile Eti-bank ve bir kısım küçük ölçekli yerli şirket tarafından işletilmeye başlanmıştır. 1978 yılında bor madenlerinin devlette işletilmesi kararından itibaren de madencilik, yatırım, üretim ve pazarlama konusundaki tüm aktiviteler Etibank (bugünkü Eti Holding) tarafından yerine getirilmektedir.

Devletleştirme kararından bugüne kadar geçen yaklaşık 25 yıl gibi kısa bir süre içinde gerek madencilik, gerekse rafine bor ürünleri üretiminde önemli bir ilerleme kaydedildiği açıktır. Bor rezervlerimiz 1978 yılında 600 milyon ton olarak bilinirken, yapılan arama çalışmaları ile bugün 2 milyar ton olduğu tespit edilmiştir. Rezerv tespit çalışmaları halen Eti Holding/MTA işbirliği ile sürdürülmektedir. 1978 yılında 25.000 ton/yıl civarında olan rafine bor ürünü üretim kapasitemiz ise yapılan yatırımlar ile bu yıl sonunda 750.000 ton/yıl civarına ulaşacaktır. Bu kapasiteler dünya pazarında etkinliğimizin giderek artmasını da sağlamış 1970'li yıllarda %16 olan pazar payımız bugün %34 seviyelerine ulaşmıştır.

Son yıllardaki özelleştirme tartışmaları kapsamında bor madenleri de çeşitli ortamlarda sık sık gündeme gelmeye başlamış ve bazı ortamlarda "Türkiye'nin kurtuluşunun bor madenlerine bağlı olduğu" yorumu yapılırken, bazen de "Ortaoğru'nun petrolü" ile özdeş tutulmuştur.

Bor madenleri konusundaki son gelişme, Ulusal Bor Araştırma Enstitüsü'nün (BOREN) kurulması konusundaki yasa taslağının TBMM Plan ve Bütçe Komisyonunda kabul edilmesi ile yaşanmıştır.

Gerek Yasa Taslağının alt komisyonunda görüşülmesi sırasında, gerekse Plan ve Bütçe Komisyonunda tartışılması öncesinde TMMOB'ye bağlı odaların görüşleri aktarılmaya çalışılmıştır. Ancak taslakta bu görüşler yönünde bir düzenleme yapıldığını söylemek mümkün değildir.

Taslağın tümüne yönelik olarak söylenilecek en önemli husus, taslak metninde doğru bir terminolojinin kullanılmamasıdır. Taslakta yer alan "Bor ve Ürünleri", "Yeni Bor Ürünleri", "Bor Kimyasalları" ve "Bor Uç Ürünleri" tanımlamalarından ne kastedildiği yoruma açıktır. Bu durum Ulusal Bor Enstitüsü ile 60 yılı aşkın bir süredir bor madeni işletmeciliği ve bor ürünleri üretimi yapmakta olan Eti Holding'in görev alanları arasında bir sınır çizilmesini de zorlaştırmaktadır. Eti Holding'in misyonu ve mevcut ürün yelpazesinin korunacağı hususunun açıkça belirtilmesinde ve Enstitü ile Eti Holding'in görev alanları arasındaki ayrımın, yoruma meydan veremeyecek şekilde açıklanmasında yarar görülmektedir. Taslakta sadece 2840 sayılı yasa hükümlerinin saklı kalacağı ifadesi bulunmakta ise de, Eti Holding'in 2840 sayılı yasadaki kaynaklanan misyonunun saklı kalacağı hususunun açıklıkla belirtilmesinde yarar görülmektedir.

Enstitünün kuruluş amacı ve görevleri genel olarak incelenildiğinde, Enstitünün bilimsel araştırmalar yapacak bir kuruluş olmaktan çok araştırma projesi dağıtacak veya bor kullanan sanayiler ile bu konuda araştırma yapan üniversiteler ve bilimsel kuruluşlara destek verecek bir koordinasyon birimi olacağı izlenimi edinilmektedir. Ayrıca yurt dışından teknoloji transferi yapılacağı da anlaşılmaktadır.

Esasen, bor ve bor ürünleri konusunda yapılabilecek çalışmaların 3 grupta değerlendirilmeye mümkündür.

Birinci grup:

Mevcut tesislerde, ürün kalitesinde iyileştirmelere ya da üretim maliyetlerinin düşürülmesine yönelik proses geliştirme çalışmaları, ve ürün çeşitlenmesi çerçevesinde yapılabilecek çalışmalar düşünülebilir ki; bunlar Eti Holding tarafından bir bölümü zaten başlatılmış ve devam etmekte olan projelerdir. Bu grup çalışmaların Eti Holding tarafından sürdürülmesi ve gerektiğinde BOREN'den destek talep edilmesi daha uygun görünmektedir.

İkinci grup:

Türkiye'de bor ürünlerinin kullanımına ve bor tüketiminin artırılmasına yönelik çalışmalar düşünülebilir. Çeşitli ortamlarda 250'den fazla alanda kullanıldığı ifade edilen bor ürünlerinin önemli bir bölümü Eti Holding tarafından yeterli kapasiteler ile üretilmektedir. Ancak, Türkiye'de bor ürünleri kullanılarak üretim yapacak sanayi gelişmemiştir.

Yasa taslağında BOREN'in bu alanda araştırma çalışmaları yapması ya da yapılmasını sağlaması öngörülmektedir. Ancak, önemli olan bu alanda üretim

yapacak sanayi geliştirmektir. Bu konu Eti Holding'in misyonu dışında olduğu gibi bir araştırma enstitüsünün de misyonu değildir. Bu sanayinin geliştirilmesi bir politika olarak benimsemelidir. Bugüne kadar bu alanlarda yatırım yapma konusunda hiçbir yaklaşım göstermemiş olan özel sektörün desteklenmesi gerekmektedir. Türkiye'de bor kullanımının teşvik edilmesi ve artırılması alanında BOREN tarafından yapılabilecek çalışmalarda, gerek bugüne kadar edinilmiş bilgi birikiminin değerlendirilmesi açısından gerekse kurulacak sanayinin hammadde sağlayıcısı olduğundan Eti Holding mutlaka yer almalıdır.

Üçüncü grup:

Üretimleri yüksek teknoloji gerektiren özel bor ürünlerinin üretimlerine yönelik araştırmalar düşünülebilir.

Bu ürünler, üretimleri yüksek teknoloji gerektiren ürünlerdir ve tüketim miktarları da oldukça düşüktür. Genellikle üretildikleri ülkelerin içinde tüketilen ve ülkeler arası ticaretleri pek fazla olmayan bu ürünlerin üretimi konusunda ülkemizde laboratuvar bazında yapılmış bir kısım çalışmalar mevcuttur. Dünyada bu ürünleri üreten ve tüketen birçok kuruluş vardır. Bunlardan birinden know-how temin etmek mümkündür. Taslakta anlaşıldığı kadarı ile bu ürünler ile ilgili olarak "bu alandaki teknolojilerin yurt dışından transferi" amaçlanmaktadır. Ancak bir araştırma enstitüsünün görevi yurt dışından teknoloji transferi olmamalıdır. Burada esas olan bu ürünlerin hangi üretim alanında kullanılacağı konusudur. Yoksa yurt içinde tüketilmeyecek nitelikte bir ürünün üretilmesinin pek bir anlamı yoktur.

Ülkemizin en önemli maden varlığı olduğu kabul edilen Bor ile ilgili bir araştırma enstitüsünün politik etkilerden uzak tutulması gerekmektedir. Oysa Enstitü Başkanı ve Yönetim Kurulu'nun tamamı Başbakan tarafından atanacaktır.

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği'nin bir araştırma enstitüsünün görev alanı ile ilişkisi pek anlaşılır değildir. Enstitü bünyesindeki üç adet koordinatörlüğün altında yer alan kadroda ise, 13 uzman ile 2'şer adet laborant ve teknisyen bulunmaktadır.

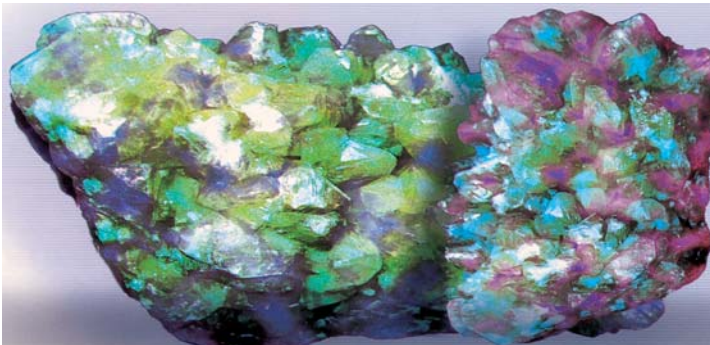
Enstitünün görevi bir koordinasyon birimi olmak ise bu kadro yeterlidir. Ancak, Enstitünün de bizzat araştırma yapması beklenmez ise bu yapılanma pek de doğru görülmemektedir. Literatürde çok fazla bilimsel kaynak bulunmayan bor ürünleri ile ilgili çalışmalar yapması düşünülen bir enstitünün çalışma programı, üyeleri bu konuda bilgi birikimi ve deneyime sahip bir bilim kuruluyla gerçekleştirilmelidir.

Türkiye'de 60 yılı aşkın bir süredir faaliyet gösteren ve son 30 yıldır rafine bor ürünleri üretimi konusunda önemli bir ilerleme ve bilgi birikimine sahip olan Eti Holding A.Ş. den Yönetim ve Bilim Kurullarında üye bulunması mutlaka yararlı olacaktır.

Görüldüğü kadarı ile BOREN'in gelir kaynakları, özgün araştırmalar yapmak ve bunları teknolojik yeniliklere dönüştürmek görevini üstlenen bir araştırma enstitüsünün gerekli şekilde çalışması için yeterli değildir.

Sonuç:

Bor madenciliği ve bor ürünleri konusunda bugüne kadar yapılmış olan çeşitli çalışmaların derlenerek değerlendirilmesi ve bugün erişilmiş bulunan üretim kapasiteleri göz önüne alınarak uzun vadeli hedeflerin bir koordinasyon içinde saptanması olumlu bir yaklaşımdır. Bu alanda gelişme kaydedilmesi için ülke içinde bora dayalı sanayi geliştirmek üzere çalışmaların yapılması, ekonomikliği olan özel bor ürünlerinin üretilmesi için yine bu ürünleri tüketecek sanayi ile işbirliği yapılarak bir koordinasyon içinde çalışmalar yürütülmesi yararlıdır. Ancak bütün bu çalışmalar yapılırken, bugüne kadar çeşitli araştırma projeleri yapmış olan Üniversite ve Araştırma Kuruluşları ile ülkemizin bu konudaki en deneyimli kurumu Eti Holding'deki yılların bilgi birikimi ve deneyiminden yararlanılmalıdır. Öncelikli olan bu birikimi değerlendirmek ve bu tür çalışmaların sürdürüleceği, yetkin ve donanımlı elemanların çalışabileceği uygun ortamı hazırlamak, bu çalışmaların mutlaka bir bilim kuruluyla varlığı ile desteklenmek olmalıdır.

WEB SİTELERİNİ TANIYALIM

www.yapirehberi.net

www.yapirehberi.net sitesi, yapı sektörü ile ilgili 10.000'ün üzerinde link ve 1000'den fazla alt sayfa içeren dev bir elektronik inşaat kütüphanesi. İçerdiği linklerin alt sayfaları da göz önünde bulundurulursa 100.000 sayfayı aşan her an elinizin altında olan bir inşaat ansiklopedisi olarak da düşünülebilir Yapirehberi.net'i.

www.yapirehberi.net sitesinden yapı sektörü ile ilgili güncel "haberler", "ticari ilanlar", "iş ilanları", "en son ihale haberleri"ne ve "ihale sonuçları"na, "ne nerede ucuz" gibi kampanya haberlerine erişebilirsiniz. Haftalık olarak hazırlanan haber, kariyer, ihale bültenleri 10.000'in üzerinde üyeye düzenli olarak iletilmektedir. Ayrıca "Online Yapı Kataloğu" sayfalarında da yapı sektörü ile ilgili faaliyet alanlarına göre sınıflandırılmış 1300'den fazla firmanın iletişim bilgilerini bulabilirsiniz.

İnşaat mühendisleri ve mimarların internet üzerinde mesleki bilgi paylaşımını hedef alarak kurulan sitenin elektronik posta grubunun yapı sektöründen 4500'e yakın üyesi bulunmaktadır. Yapı sektörünü ilgilendiren her türlü konunun internet üzerinde tartışıldığı, 2 yıldan uzun süredir yanında olan "İnsaat" e-posta grubunda 500'e yakını iş ilanı olmak üzere, 5000'in üzerinde mesaj yayınlanmıştır. Yapı sektörü ile ilgili bilgi paylaşımını hedefleyen e-posta grubuna 1nsaat-subscribe@yahoo.com adresine boş bir mesaj göndererek üye olabilirsiniz.

700 BİN BİNA TEHLİKEDE

Devlet İstatistik Enstitüsü'nün bina sayımından derlediği verilere göre, Türkiye'de 2000 yılı itibarıyla 7 milyon 839 bine yakın bina bulunuyor. Bu binalardan 581 bine yakınında "esaslı onarım" gerekiyor.

DİE'ye göre "esaslı onarım"dan, "yapıdaki taşıyıcı unsurları etkileyen ya da brüt inşaat alanını değiştiren işlemler" kastediliyor. Ayrıca, bina görünümünü etkileyen işlemler de esaslı onarım kapsamında değerlendiriliyor.

DİE'ye göre, 2000 yılı itibarıyla Türkiye'de 132 bine yakın bina kullanılmayacak derecede harap ve bunların yıkılması gerekiyor. Esaslı onarım gerektiren ve yıkılması gereken binaların toplam sayısı 712 bini geçiyor. Bu sayı, Türkiye'deki toplam bina sayısının yaklaşık yüzde 10'una denk geliyor.

Esaslı onarım gerektiren ya da yıkılması gereken binaların toplam bina sayısına oranı, özellikle Doğu ve Güneydoğu illeriyle Karadeniz'de çok daha yüksek düzeylere ulaşıyor. Örneğin, esaslı onarım görmesi ya da yıkılması gereken binaların toplam bina sayısına oranı Ardahan'da yüzde 21.4, Bayburt'ta yüzde 20.5, Erzurum'da yüzde 16.9, Rize'de yüzde 17.2, Trabzon'da yüzde 16.3, Mardin'de yüzde 14.9, Gümüşhane'de yüzde 14.4, Diyarbakır'da yüzde 14'ü buluyor.

TÜRKİYE İNŞAAT MÜHENDİSLİĞİ XVII. TEKNİK KONGRE VE SERGİSİ

SUNUŞ

TMMOB İnşaat Mühendisleri Odası tarafından 1962 yılından bugüne yapılmakta olan Teknik Kongre ve Sergisi etkinliklerinin on yedincisi, 15-16-17 Nisan 2004 tarihlerinde İstanbul, Yıldız Teknik Üniversitesi Kongre salonlarında gerçekleştirilecektir. İnşaat Mühendisliği sektöründeki bilimsel ve teknik yenilikleri, gelişmeleri, yeni yaklaşımları, uygulanan yeni teknikleri ilgili alanlara tanıtmının yanı sıra, yönetsel ve işletme boyutlarındaki sorunları da ele alarak İnşaat Mühendisliği öğrencileri başta olmak üzere birçok meslektaşına farklı vizyon kazandırma amaçlı paneller, özel oturumlar, yarışmalar, sergi ve sunumlar, bildiriler kapsamında düzenlenen Kongre, Türkiye'nin en önemli İnşaat Mühendisliği geleneği haline gelmiştir.

"XVII. Teknik Kongre ve Sergisi" çerçevesinde birçok önemli konu bir araya getirilmektedir. Bu kapsamda, İnşaat Mühendisliği Eğitimi; Kentsel Deprem Güvenliği Sağlanması / Tanı, Karar, İyileştirme; İnşaat Sektörünün Bugünü ve Sorunları; İnşaat Sektörüne Ait Yasa ve Düzenlemeler; 2023 Penceresinden İnşaat Mühendisliği Vizyonu konulu paneller ön görülmektedir. Ayrıca, öğrenci proje yarışmaları, bildiri sunumları, uluslararası meslek örgütleri ile ilişkilerin ele alınacağı oturumlar gerçekleştirilecektir. Bunların yanı sıra, Türkiye'deki ulusal ve uluslararası proje sunumlarının, ulusal ve uluslararası çağrılı konuşmacıların, çalıştay ve kısa kursların, teknik gezi ve serginin yer alacağı Kongre, on yedincisi ile İnşaat Mühendisliğinin geldiği noktada en kapsamlı etkinlikleri gerçekleştirilmeyi amaçlamaktadır.

"XVII. Teknik Kongre ve Sergisi" kapsamında, İnşaat Mühendisliği sektöründe geçmiş ve gelecek kuşakları birbirine bağlama, deneyimli meslektaşların genç meslektaşlarla ilişkisini sağlamlaştırma amaçlı bir platform oluşturabilme düşüncesini simgeleme doğrultusunda, meslekte onur plaketteeri verilecektir.

Türkiye İnşaat Mühendisliği sektörü ve uluslararası ilişkiler çerçevesinde yoğun katılımın beklendiği Kongre ve Sergi, "İnşaat Mühendisliği alanındaki gelişmeleri ülke çıkarlarına uygun bir biçimde yaygınlaştırmaya çalışmak, ülke dışındaki ilgili meslek örgütleri ve firmaları ilişki sağlamak, üniversite eğitimi kapsamında ve üniversite sonrasında meslek içi eğitime önem vermek, teorik ve pratik olarak bilgi birikimlerini artırma çabasına girmek" amaçları ve ilkeleri doğrultusunda hareket etmektedir.

2001 yılında gerçekleştirilen XVI. Teknik Kongre ve Sergisi'nde başlatılan Bilim ve Onur Kurulları oluşumlarının akademik, kamu ve özel sektörü bütünleştirici unsuru XVI. Teknik Kongre'mizde de devam ettirmektedir. Bu doğrultuda, İnşaat Mühendisliği'nde planlama, projelendirme, imalat, denetleme, eğitim gibi pek çok etabın tek bir çerçeve içerisinde harmanlanarak bir araya getirileceği coşkunuz duymaktayız. Bütün bu amaçlar ve ilkeler doğrultusunda İnşaat Mühendisliği sektöründe bulunan tüm ilgilileri Teknik Kongre ve Sergi etkinliklerimize bekliyoruz.

BİLDİRİ ÇAĞRISI VE SUNUMLAR

Kongrede bildiri sunmak isteyen kişi ve kuruluşların, 800-1000 sözcükten oluşan genişletilmiş bildiri özetlerini Kongre Sekreterliğine e-posta yolu ile, 27 Haziran 2003 tarihine dek ulaştırmaları gerekmektedir.

Kabul edilen bildiriler "Kongre Bildiriler Kitabı"nda yer alacak, ayrıca bu bildirilerden "Teknik Dergi"ye kabul edilebilir nitelikte olanlar "Teknik Dergi"nin özel bir sayısında makale olarak yayınlanması için Teknik Dergi Yayın Kurulu'na önerilecektir.

BİLDİRİ KABUL KURALLARI

1. Bildiriler kişi ve kuruluşlar adına verilebilir.
2. İMO üyesi olmayanlar da bildiri verebilirler.
3. Bildiriler Kongre duyurumuzdaki başlıklar çerçevesinde inşaat mühendisliğini ilgilendiren konularda, uygulamaya yönelik özgün bir araştırma, mühendislik projelerinin planlanması, projelendirilmesi ve yapımı ile ilgili deneyimlerin aktarılması, bir konudaki yeniliklerin kapsamlı değerlendirilmesi biçiminde olabilir. Çeviriler, ticari amaçlı yazılar, kaynağı belirtilmeden yapılan alıntılar içeren bildiriler kabul edilmeyecektir.
4. Genişletilmiş bildiri özetleri, konunun hakemleri tarafından incelenerek, kongreye kabul edilebilirlik açısından bir ön değerlendirmeden geçirilecektir.

5. Uygun bulunan genişletilmiş bildiri özetleri yazar(lar)ına, bildiri yazım kurallarını da içeren tamamlayıcı bilgiler gönderilecektir.

6. Bir özeti uygun bulunması, bildirinin Kongrede sunulmak üzere kabul edilmiş olduğu anlamına gelmemektedir. Kabul kararı, bildiri tam metni üzerindeki değerlendirme sonucu kesinleşecektir.

7. Kısa kurs, çalıştay ve sergi bilgileri, ikinci duyurumuzda ve web sayfamızda verilecektir. Ayrıca, başvuru formumuzda e-postanızın yer alması halinde, bu bilgiler adresinize iletilecektir.

GENİŞLETİLMİŞ ÖZET YAZIM KILAVUZU

1. Özetler 800-1000 sözcükle sınırlanmıştır. Özetler 800 sözcükten az olmamalıdır. Özet metni bilgisayarda Word 95, 97, 2000 veya XP sürümleri ile 1,5 satır aralıklı, Times New Roman fontu ve 12 punto ile yazılmalıdır.

2. Özet metinde: (a) Bildiri başlığı, (b) Yazar(lar) bilgisi (Adres, Telefon No., Faks No., e-posta, http, vb...), (c) Giriş, (d) Çalışma Yöntemi, (e) Bulgular (f) Kaynaklar yer almalıdır.

"Giriş" başlığı altında çalışmanın amacı ve kapsamı açık biçimde belirtilmelidir. "Çalışma Yöntemi" başlığı altında araştırma yöntemi ve kullanılan bilgiler ve çalışmanın önemli ayrıntıları verilecektir. "Bulgular" başlığında ise

çalışmanın ana bulguları ve varsa öneriler özetlenmelidir. Çalışmanın yararlandığı başlıca kaynaklar "Kaynaklar" bölümünde verilmelidir.

3. Özet metinde gerek duyuluyorsa tablo, şekil ve fotoğraflar da kullanılabilir. Ancak bu tür görsel malzeme okunabilir netlikte ve düzende olmalıdır.

KAYIT VE KATILIM

Teknik Kongre delege katılım ücreti 100 Euro'dur. Bildiri sunacak kişilerden ve öğrencilerden katılım ücreti alınmayacaktır. Kongreye katılmak isteyen tüm kişi ve kuruluşların bu formu doldurup göndermeleri gerekmektedir. Kongre başvuru formu web sayfamızda da sunulmaktadır. Kongre ile ilgili daha geniş bilgi ve detaylar ikinci duyuruda gönderilecektir. Kongreye birden çok delege ile katılacak kurum ya da kuruluşların delege isimlerini bir liste halinde göndermeleri yeterlidir.

Yazışma Adresi : Selanik Cad. No:19/1 06650 Kızılay/Ankara
Tel : 0.312.419 38 82 Faks: 417 06 32
Web : www.imo.org.tr E-posta: tk17@imo.org.tr

KONGRE TAKVİMİ:

Kayıt ve Bildiri Özetlerinin Son Teslim Tarihi : 27.06.2003
Bildiri Özetleri Kabul/Ret Bildirim Tarihi : 19.09.2003
Tam Kapsamlı Metin Bildiri Teslim Tarihi : 14.11.2003
Bildiriler İçin Kabul/Ret Bildirim Tarihi : 15.12.2003

DEPREME DAYANIKLI AKILLI YAPILAR

Prof. Dr. Murat Saatçoğlu - ODTÜ

Yapıları depreme karşı korumayı amaçlayan yöntemler arasında, yeni yeni aktif kontrol uygulamalarını amaçlayan akıllı yapı tekniği de eklenmiştir. Depreme dayanıklı akıllı yapı uygulamaları ilk olarak Japonya'da uygulamaya başlamıştır.

Bu uygulamalarda gerek köprü ve gerek bina elemanlarındaki fiziksel (gerilim, basınç ve bunlardan kaynaklanan deformasyonlar), termal (ısı ve yalıtım) ve elektrokimyasal (korozyon) değişikliklerin izlenmesini sağlamaktadır. Alınan bilgiler yerel ve/veya uzak istasyonlara telefonla /uydu aracılığı ile iletılarak gerekli tedbirlerin alınması sağlanmaktadır. Herhangi bir nedenle beklenilenin ötesinde gerilmeye maruz kalmış bir yapı elemanının, yahut aşırı korozyona maruz kalmış bir elemanın bu bilgileri gerekli istasyonlara aktarması **zeki yapı** örneklerindedir. Bu tür yapıların depremden kaynaklanan ivmeleri

ve diğer fiziksel değişiklikleri ölçerek bildirilmesi ancak ileri için tedbir alma yönünden yararlı olur.

Akıllı yapılar ise gerek ölçüm alma ve gerekse topladıkları veriler çerçevesinde düzeltici önlemler alma yeteneklerine sahip yapılardır. Deprem esnasında alınan ölçümlerle deprem yükünün etkisini azaltmayı ve kaldırmayı amaçlar. Akıllı yapılarda önemli olan sadece bilgi toplamak değil, bu bilgiler çerçevesinde yapıyı kontrol etmektir.

Akıllı yapıların depreme karşı kontrolü, yapıların kritik bölgelerine yerleştirilen sensörlerle alınan ölçümlerin gerekli kontrol yüklemelerini hareket geçirerek deprem yüklerini dengelemek veya en aza indirmek sureti ile gerçekleşir. Kontrol yüklemeleri belli performans kriterlerini sağlayacak şekilde deprem süresince sürekli hesaplanır ve uygulanır. Bu yüklemeler deprem ivmesi verilerine ve yapıyı deformasyon verilerine bağımlı olarak değişebilir.

Akıllı yapılarda aktif kuvvet uygulamasının

değişik bir türü ise kuvvetlerin doğrudan yapı elemanlarına uygulanmasıdır. Bu tür bir uygulamaya Japonya'da yapılmış ve laboratuvar ortamında gerçekleştirilmiştir. Bu uygulama depremden kaynaklanan ve kolonlara gelen atalet momentlerinin kontrol kuvvetlerine dengelenmesini amaçlamıştır ve başarı ile sonuçlanarak deprem deplasmanlarını büyük ölçüde küçültülmüştür.

İkinci uygulama türü ise yapıya ek kütleler koyarak yapı sönümünü artırmayı öngörür ve Aktif Kütle Sönümleyicisi olarak tanımlanabilir. Deprem ivmesinin ve bina deplasmanlarının deprem esnasında ölçülerek dinamik denge denklemine veri oluşturması ve sönümleme için gerekli kuvvetlerin hesaplanarak ek kütleyle uygulanması sureti ile bina depreme karşı korunur.

Halen araştırma sürecinde olan depreme dayanıklı akıllı yapılar, çözümlenmesi gerekli bazı problemlerle karşı karşıya bulunmaktadır. Bunlardan ilki reaksiyon zamanının kısaltılmasıdır. Diğer de deprem esnasında gerekli

elektrik akımının sürekliliğidir.

Yapılan depremden korumayı amaçlayan akıllı yapı tekniği son yıllarda yapılan araştırmalar ve bilgisayar teknolojisindeki atılımlarla süratle gelişmektedir. Bu teknolojiler gelecekte depreme karşı koruma yöntemlerinden biri haline gelebilir. Halen aşılması gerekli çok sayıda engelin olmasına rağmen analitik ve laboratuvar çalışmaları bu teknolojinin başarı ile uygulanabileceğini kanıtlamıştır.

(Best - Sayı 11-Mayıs 2002'den özetlenmiştir)

